Hayat

SAYI: 12
16 MART 1961
125 KURUŞ

Orta Sahifelerde

Renkli bir tablo:

19. Yüzyılda Yenicami

GECE, GALATA KÖPRÜSÜNDEN EMİNÖNÜ

1961 yılında
tasarruf sahiplerine

9

MİLYON

lira tutarında
ikramiye

FAAL d - 698

TÜRKİYE İŞ BANKASI *paranızın... istikbalinizin emniyeti*

Bu mecmua «Basın Ahlâk Yasası» na uymağı kabul etmiştir.

MYLÈNE DEMONGEOT
(Fotoğraf: Unifrance Film)

HAFTALIK MECMUA

YIL: 5 SIRA No.: 232
SAYI: 12 CİLT: 1 1961

SAHİBİ : Şevket RADO
Telefon : 22 52 50

NEŞRİYAT MÜDÜRÜ :
Hikmet Feridun ES
Telefon : 22 29 19

YAZI HEYETİ :
Sadun Altuna, Fikret Arıt, Hikmet Andaç, Orhan Tahsin, Kemaleddin Tuğcu, Turgut Etingü, Adnan Erim, Muallâ Bayraktar, İhsan Tayşılı, Turgut Bıçakçıoğlu. **Resim:** Ayhan Erer. **Fotograf:** Inal Tengızman, Erol Dernek, Necdet İşler. **Ankara Bürosu:** Ulus Meydanı, Hükümet Cad. No. 1, Kat 5. Yılmaz Çetiner, Foto Ozan Sağdıç. Telefon: 11 44 45. **Ajanslar:** Associated Press - United Press - Keystone - T. Haberler Ajansı - Ajans Ekspres.

BU SAYIDA MESUL MÜDÜR :
Sadun ALTUNA

TELİF HAKLARI :
Neşrettiğimiz bütün yazı ve resimlerin iktibas hakkı mahfuzdur. Gönderilen yazı ve resimler basılsın veya basılmasın iade edilmez.

BASILDIĞI YER :
Tifdruk Matbaacılık Sanayii A. Ş. Basımevi, Divanyolu Türbedar sokak No: 22 İstanbul. **Santral :** 22 48 88

MUHASEBE VE ABONE :
Telefon : 27 49 52 Cağaloğlu, Çatalçeşme sokak, Aydınlık Han, Kat 2.

İLÂNLAR :
Türk Basın Birliği Resmî İlânlar Limited Ortakhğından verilen, tekniğimize uygun her türlü ilân alınır.

ABONE ŞARTLARI :
(Türkiye için)
Yıllık (52 Sayı) 60 T. L.
6 Aylık (26 Sayı) 30 T. L.
Yabancı memleketler için 100 T. Lirası karşılığı (âdi posta ile)
Yıllık : 11 $ veya 4 £
6 Aylık : 5.50 $ veya 2 £
Kıbrısta satış fiatı: 100 mil

Hayat mecmuası yabancı memleketlerde Dolâr olarak 15 Cent'e, İngiliz Lirası olarak 1 Shilling'e veya bunların karşılığı olan fiatla satılır. Abone olmak istiyenler yukarıda yazılı Dolâr veya İngiliz Lirasını T. C. Merkez Bankası vasıtasiyle adresimize gönderdikleri takdirde mecmualarını muntazaman alırlar. Uçakla gönderilecek abonelerden uçak posta masrafı ayrıca tahsil edilir.

Ankaraya Gelişi Münasebetiyle

Kıraliçe II. Elizabeth

Büyük seyahatini bitiren Kıraliçenin Ankarada karşılanışına ve İranı ziyaretine ait hususi muhabirimizin gönderdiği resimler iç sahifelerdedir.

MİLLÎ MARŞLAR DİNLENİYOR Kıraliçe ile Başkan Gürsel, hava alanındaki şeref plâtformunda millî marşları dinliyorlar.

DÖNÜŞ Kıraliçe Elizabeth ve Başkan Gürsel, bir müddet görüştükleri şeref salonundan çıkıyorlar. Kıraliçenin uçağı az sonra hareket edecektir.

PRENS PHİLİP Majeste Kıraliçe II. Elizabeth'in eşi Edinburg Dükü Prens Philip, Kıraliçenin iki adım gerisinde yürüyordu. Şapkası elinde idi. Sırtında siyah bir palto ve petrol rengi bir elbise vardı. Kırmızı puvanlı bir kravat bağlamıştı. Eşi Kıraliçeden beş yaş büyük olan Edinburg Dükü çok sıhhatli ve dinç görünüyordu.

Hayat Muhabiri Tahrandan Bildiriyor

ISFAHAN'DA Kıraliçe ve eşi İran'da altı gün kaldılar. Bu arada Isfahan'a da gittiler. Üstte Kıraliçe; Şah ve Melike ile Isfahan'daki Şah Camii önünde görülüyor. Elizabeth, İran'ı ziyaret eden ilk İngiliz hükümdarıdır.

TAHRAN'DA Kıraliçe Elizabeth üstte, Rıza Şah zamanından kalma saltanat arabası ile, misafir kaldıkları meşhur Gülistan Sarayı'na gidişinde; yanda da İngiltere Büyükelçiliğinde Şah'la Melike Farah şerefine verdiği ziyafette görülüyor.

ZARİF KIRALİÇE Yapılan tezahürata elini kaldırarak mukabele eden Kraliçe çok zarifti. Üstünde nefis bir vizon manto vardı. İnci bir kolye takmıştı.

BAYRAM SOHBETİ

YAZAN:
ŞEVKET RADO

Sohbet KÖŞESİ

BU hafta sizlerle, müsaade ederseniz, bir bayram sohbeti yapacağız.

Bayram kelimesinin asıl mânası ne olursa olsun, bizler için sevinç ve neşe ifade eder. Belki her kelimenin içinde biraz hüzün, biraz keder bulunabilir ama «bayram» kelimesinde böyle bir şeye raslanmaz. Kederden, hüzünden, gamdan ve kasavetten tamamen temizlenmiş bir kelime olduğu, üzerine hiçbir siyah nokta düşmediği için bayramı sevmiyen yoktur.

Bayramı sevmiyen yoktur, derken sevinçten ve neşeden hoşlanmıyan, bunlardan zevk almıyan yoktur, demek istiyorum. Zaten bu fâni dünyadaki misafirliğimizden umduğumuz yegâne şey de sevinç ve neşeden başka nedir ki?

Bektaşinin hikâyesini bilirsiniz: Heybesi omuzunda, diyar diyar dolaşırken, günün birinde yolu hiç bilmediği bir kasabaya düşmüş. Mezarlığın önünden geçtiği sırada «Şöyle bir dinleneyim!» demiş. Otururken mezar taşlarının üzerindeki yazıları okumaya dalmış. Bir de bakmış ki, taşların üzerinde «Dört aylık iken vefat etti», «Altı aylık iken gözlerini bu fâni dünyaya yumdu» gibi sözler yazılı. Halbuki, her birinin de oldukça mühim mevkilerde bulundukları yine bu yazılardan anlaşılıyor. Merak etmiş, kasabalılardan birini çevirerek bunun mânasını sormuş. Adam da gülmüş: «Bizim kasabada, mezar taşlarına insanların nüfus kâğıtlarındaki ömürlerini değil, saadet içinde, güle oynaya geçen günlerini hesab ederek ömür diye yazarlar, acı ile, dert ve mihnetle geçen günleri yaşamaktan saymazlar. «Dört aylık iken vefat etti» demek, o adamın hayatında keyifli günleri topu topu dört ay sürmüş demektir...» diyince, hayatında yüzü hiç gülmemiş olan bektaşi: «Aman, aklında olsun, ben eğer bu kasabada gürliyecek olursam mezar taşıma «Hiç yaşamadan öbür dünyayı boyladı» diye yazarsınız» demiş.

Bu hikâye her ne kadar biraz fazla mübalâğalı görünüyorsa da yaşamaktan maksadın biraz gülüp eğlenmek, neşelenmek ve sevinmekten ibaret olduğunu anlatması bakımından hayli mânalıdır. Kendini bilmeye başladığı andan itibaren hiç gülmiyeceğini, hayatında sevinecek hiçbir hâdise ile karşılaşmıyacağını, neşenin biraz olsun kendisini ziyaret etmiyeceğini bilse, insanın, bu dünyada kalmayı pek de cazip sayacağını zannetmiyorum. Hayatta bütün gayretlerimiz biraz gülüp eğlenmek içindir. Neşelenmiş, kahkahalar atan, gülmekten kırılan insanların saadetlerini yüzlerinden okumak pekâlâ mümkün olduğuna göre, yaşadığımız dünyanın biraz tadını çıkarmak istiyorsak neşelenmenin yolunu aramanın en yerinde hayat tutumu olduğunu kabul etmek icabeder.

Ben hekim değilim ama, son zamanlarda, hekimlerin yazdıkları yazıları okurken bir şeyi pek iyi anlıyorum ki, insan vücudundaki arızaların pek çoğunun, hastalıklardan büyük bir kısmının sebebi üzüntüdür. Belki ciğer tavası karaciğerinizin işlemesini zorlaştırır, ama şayet bir şeye üzülmüşseniz ciğer tavası yemeden de karaciğeriniz

Şu bayramın yüzü suyu hürmetine ufak tefek hatalara göz yummak yok mu; yalnız bayram günlerinde değil, hayatımızı dolduran bütün günlerde içimizde aynı endişeyi taşıyabilsek, eminim, neşe, hepimizin ruhunda daha kolay barınmak imkânını bulacaktır.

bozulacaktır. Mideniz ağrıyorsa, bağırsaklarınızdan şikâyet etmeye başlamışsanız, mutlaka dokunacak bir şey yediğinize hükmetmeyiniz. Doktorlar haber veriyorlar ki bunlar üzüntüden de olabilir. Üzüntü öyle bir zehirdir ki, içinize akıttığınız zaman her uzvunuzu sakatlar, tahrib eder.

İmtihana girecek çocukların korkudan karın ağrısına tutulduklarını, hiddetlenmiş adamın sapsarı kesildiğini hatırlıyacak olursanız mânevi sarsıntıların vücuda ne şekilde tesir ettiğini daha iyi anlamış olursunuz. Kederi vücuttan uzaklaştıracak, üzüntüyü giderecek ilâç da, haberiniz olsun ki, neşeden, sevinçten, eğlenceden başka bir şey değildir. Onun için ne yapıp yapıp neşelenmenin sebebini hazırlamak, çaresini bulup gülmek, fırsatını kaçırmayıp etrafınızdakileri sevindirmek yolunu ararsanız yaşamanın lezzetini daha iyi tatmış olursunuz.

Şimdi, bunları okuyunca çoğunuzun «Öyleyse bize bu yolu göster bakalım!» dediğinizi tahmin ediyorum. Size, neşelenmenin yolunu ben buradan gösteremem, fakat o öyle bir yoldur ki, insan ararsa kendi kendine bulabilir. Yeter ki arasın, daha doğrusu, aramanın lüzumlu olduğunu bilerek şuurlu bir şekilde kendi içinde ve etrafında bir neşe kaynağı vücuda getirmeye gayret etsin.

Pekâlâ bilirsiniz ki, insanlar ufacık şeylerden üzüntülere düştükleri, kederlere yuvarlandıkları gibi, yine pek ufacık şeylerden de sevinmekte, neşelenmektedirler. Eğer hem kendiniz neşe içinde yaşamak, hem de etrafınızdaki insanları keyifli görmek istiyorsanız, onlara önce üzüntü vermeyiniz, bir! Sonra da onları sevindirme fırsatları elinize geçerse bu fırsatları kaçırmayınız, iki!

Şimdi siz, üzüntüsüz insan olur mu? diyeceksiniz. Olmıyacağını ben de kabul ediyorum. Fakat eğer yüreğimize bir üzüntü düşmüşse bunu etrafımıza yaymıya, başkalarının yüreğine akıtmıya ne lüzum var? Ben öyle erkekler bilirim ki, işlerinin iyi gitmemesinden dolayı bir şeye üzüldükleri zaman evlerine gider, canları sıkıldığını yalnız belli etmekle kalmaz, üstelik ters hareketleriyle bütün ev halkını da kırıp geçirirler.

Yine öyle kadınlar bilirim ki, canları sıkıldığı zaman hınçlarını kocalarından almaya, çocuklarından çıkarmıya çalışırlar. Bir kere bu fena huyu mutlaka bırakmanın çaresini bulmak lâzımdır. Bütün bir aileyi mateme garketmek bizim üzüntümüzü azaltmaz, tam tersine, çoğaltır. Demiyorum ki üzüntümüzü içimize atalım, onunla tek başımıza güreşelim. Hayır. Üzüntümüzü en yakınlarımıza, en mülâyim şekilde anlatarak onların yardımını istiyelim. Bizim pek fazla yıkılmadığımızı görürlerse yakınlarımız neşeleriyle bizim içimizdeki kara bulutları pekâlâ dağıtabilirler.

Biraz evvel insanların en ufak şeylerden bile neşelendiklerini söylemiştim. Siz bir aile reisi olarak biraz gülerseniz etrafınızdakiler bundan derhal hisse alacaklardır. Bilhassa etrafınızda neşenin çoğalmasını istiyorsanız elinizdeki bütün imkânlarla yakınlarınızı sevindirmelisiniz. Onlara iyi muamele etmeniz, onlara cesaret vermeniz, ufacık hediyelerle onları keyiflendirmeniz, hattâ hediye alamazsanız bile onları düşündüğünüzü belli etmeniz etrafınızda neşenin doğmasına sebep olacaktır.

Şu bayram günlerinde sokaklarda dolaşırken raslıyacaklarınızın yüzlerine bakınız! Hepsini neşe içinde göreceksiniz. Bunun sebebi nedir, biliyor musunuz? Hiç de öyle mühim bir şey değil. Çocuklar neşelidir; çünkü anaları, babaları onlara ufak tefek bayramlıklar almışlar, bayram dolayısiyle de harçlıklarını biraz fazla vermişler, eğlenmelerine göz yummuşlardır. Annelerle babalar neşelidir; çünkü bu vesile ile yakınlarını ziyarete gitmişler, çoktan beri görmedikleri sevdikleriyle buluşmak fırsatını ellerine geçirmişlerdir. Hepsinden daha ehemmiyetlisi, bayram olduğu için herkes bir tatsızlık çıkmamasına dikkat ediyor, söylediklerini biraz hesaplı söylüyor, acı verecek, hüzün arttıracak bahislere girmemeye bilhassa gayret ediyor, ufak tefek hatalara, bayramın yüzü suyu hürmetine göz yumuyor. Neticede bu kadar basit bir dikkat bütün şehirde ve dolayısiyle bütün memlekette neşeli bir bayram havasının doğmasına sebep oluyor.

Şu bayramın yüzü suyu hürmetine ufak tefek hatalara, küçük kusurlara göz yummak, bayramda kimsenin canını yakmamak, hiç yoktan şunu bunu kırmamak, ağlatmamak gayreti yak mu; yalnız bu bayram günlerinde değil, hayatımızı dolduran bütün günlerde içimizde aynı endişeyi taşıyabilsek, ben eminim ki, zaman zaman pek azalan neşe hepimizin ruhunda daha kolay barınıp gelişmek imkânını bulacaktır.

Tıpkı bir ufak tohumu saksıya dikip onu büyüterek bir çiçek haline getirmek ister gibi neşeyi de gönlümüzde, ruhumuzda büyütmeye çalışmalıyız. Ama tohum büyümek için nasıl bakılmak, sulanmak, sonra temizlenmek isterse, neşe de gönüllerde, ruhlarda serpilebilmek için hususi bir itina ister. Önce, ilk iş olarak, asık suratlı, aksi, lânet bir insan olmanın tatsız bir şey olduğunu, böyle olunca etrafımıza neşe vermek şöyle dursun, onu bulunduğu yerde kurutacağımızı bilelim. Güler yüzlü olmaya çalışalım ve en ufak şeylerden neşe almasını öğrenelim. Unutmıyalım ki, keder ne kadar bulaşıcı ise neşe de o derecede sâridir; bizde ise etrafımıza hemen yayılıverir. Gülen insanlar arasında gülmeden oturmak güçtür. Başkalarının gülmesine, eğlenmesine mâni olmıyalım ki, bizim de gülmemize, eğlenmemize yol açılsın ve bu sayede günlerimiz, ömrümüz boyunca neşeli, hayatımız daima bir bayram havası içinde geçsin muhterem okuyucularım!

HAZRETİ MUHAMMEDİN HAYATI

MEKKEDE BİR CASUS

Müslümanlar büyük bir kafile halinde Mekkenin önüne gelmişlerdi. Silâhlarını bıraktılar. Sessizce Mukaddes Şehri ziyaret etmek istiyorlardı.

12

YAZAN:
RAYMOND LEROUGE

TERCÜME EDEN:
HAMDİ VAROĞLU

KABİLELERİN kendisine tam mânasiyle iltihaklarına engel olan şey, esas itibariyle, Muhammed'in, doğduğu şehir aleyhindeki tutumu idi. Herkes onun dehasına hayrandı, ama aynı zamanda, tutumunu gizli gizli tenkid ediyorlardı. Onu âdeta bir âsi evlât sayıyorlardı.

Kimi korka korka, kimi ümitle, Muhammed'in, Mekke'ye ve Mekkelilere takındığı tavırdan dolayı cezalanacağını söylüyor, en küçük başarısızlığı bu cezanın habercisi sayılıyordu. Bu yüzden, bütün kabilelerde bir güvensizlik, bir endişe vardı. Hazreti Muhammed'in, bu durumu, bütün büyük tasarılarını sekteye uğrattığı için, hesaba katması gerekiyordu.

Hazreti Peygamber bu hakikate inandığı için, hemşerileriyle barış yapmayı düşünmeğe koyuldu. Hiç değilse bir uzlaşma için gayret sarfetmeğe başladı...

Bu sebeple, bir gün mücahitlerini topladı, onlara uzun bir hitabede bulundu, ataları Hazreti İbrahim'in, Haceri Esvedi kendi eliyle Kâbe meydanına yerleştirdiğini, her yıl o yerde, gelenek olarak yapılan törenlerin, müminlerin babasından gelme olduğunu hatırlattı.

Putataparlar bunun aslındaki mânasını bozmuşlardı. Fakat bu törenleri Allah adına yapmak yeterdi. Hazreti İbrahim'le bütün öteki eski peygamberler, gerçek Tanrıya bu ad altında tapmışlardı. Böyle yapılırsa, o törenler, kutsal ve zaruri hüviyetlerini yine bulurlardı.

Bundan dolayı, Peygamber herkesi, kendisiyle birlikte Mekke'ye, hacca davet ediyordu.

Mücahitler, uzun zamandan beri, Kureyşlilerin beldesini putataparlığın kalesi saymakta idiler. Onun için Peygamberin teklifine şaştılar; fakat hiç gocunmadılar. Mekke, İslâmiyetin Kutsal Şehri olacak değil miydi? Orayı niçin şimdiden böyle kabul etmemeliydi? Öte yandan Mekke'nin kendilerine beşik vazifesi görmüş olduğunu hatırlıyorlardı; kendi istekleriyle çekildikleri gurbette, Mekke'yi ne zaman ansalar, burunlarının direği sızlardı.

Dinî ödevlerini, yüreklerinin bütün samimiliği ile yerine getirmek için silâhlarını bıraktılar, Hazreti Muhammed'in peşi sıra, Kutsal Şehir dolayındaki Hudeybiye vâhasına kadar gittiler.

Peygamber oradan, Kureyşlilere bir ulak gönderdi, ümmetiyle birlikte hac farizasını yerine getirmek istediğini haber verdi. [*]

Müslümanların şehir civarında konakladıkları haberi alınınca, Mekke'liler büyük bir heyecana kapıldılar. Gelenler gerçi silâhsız olduklarını söylüyorlardı. Fakat bunun hile olması ihtimali akla geliyordu. Onun için, Peygamberin arzusu kati olarak reddedildi. Hazreti Muhammed ısrar etmedi. Yalnız, kendisiyle görüşebileceği bir temsilci yollamalarını hemşerilerinden rica etti.

Mekkeliler müzakereye hazırdılar, onun isteğini yerine getirdiler ve feraseti yüzünden çok beğenilir adamlarından biri olan Süheyl'i ona yolladılar.

Süheyl, Peygamberin huzuruna çıktı. Onu son derece hayretle dinledi. Hazreti Muhammed, hiç şüpheye mahal bırakmıyacak şekilde barış talebinde idi. Âsi evlât, baba bucağına dönmek istiyordu. Silâhları elden bırakacaktı. Hattâ göçebe kabileleri bile kendisine uymağa ve Kâbe'de hac farizasını yerine getirmeye teşvik edecekti. Kendisine ve ümmetine, her sene, silâhsız ve kendi halinde hacı kıyafetinde oraya gelmek izni verilmesini rica ediyordu.

Buna karşılık olarak, rakiplerinden istediği şey, dinine saygı gösterilmesinden ibaretti.

Barış! Kervanların emniyet içinde gidip gelmeleri! Mekke'ye yeniden akın akın gelecek hacılar! İşlerin açılması! Kureyşliler bunu cana minnet bildiler. Aslında, Peygamberin dinî inancına aldırdıkları yoktu. Gelenek ve menfaat icabı, her şeyi hoş gören bu esnaf ruhlu adamlara, keselerini doldurmağa yarıyacak her türlü akide mubahtı. Öte yandan, Muhammed, zaferden kimbilir ne dereceye kadar ümidi kesmiş olmalıydı ki, barışı kendiliğinden istiyor, diye düşünüyorlardı.

Süheyl, Hazreti Muhammed'in bezmiş olduğuna, yahut yakın ve kesin bir hezimete inanmış olduğuna hükmetti. Bu kanaatle de, artık onun arzularına boyun eğmeğe değil, elinden, bütün görünüşiyle bir aman dilemeden başka şey olmıyan bir barış antlaşması koparmağa karar verdi.

Süheyl'in teklifleri ağır görünüyordu.

Kervanların büyük ümitlerle yanlarına yaklaştıkları, Mekke civarındaki, çoğu susuz kuyulardan biri...

ZARİF KIRALİÇE Yapılan tezahürata elini kaldırarak mukabele eden Kıraliçe çok zarifti. Üstünde nefis bir vizon manto vardı. İnci bir kolye takmıştı.

BAYRAM SOHBETİ

YAZAN:
ŞEVKET RADO

Sohbet KÖŞESİ

BU hafta sizlerle, müsaade ederseniz, bir bayram sohbeti yapacağız.

Bayram kelimesinin asıl mânası ne olursa olsun, bizler için sevinç ve neşe ifade eder. Belki her kelimenin içinde biraz hüzün, biraz keder bulunabilir ama «bayram» kelimesinde böyle bir şeye raslanmaz. Kederden, hüzünden, gamdan ve kasavetten tamamen temizlenmiş bir kelime olduğu, üzerine hiçbir siyah nokta düşmediği için bayramı sevmiyen yoktur.

Bayramı sevmiyen yoktur, derken sevinçten ve neşeden hoşlanmıyan, bunlardan zevk almıyan yoktur, demek istiyorum. Zaten bu fâni dünyadaki misafirliğimizden umduğumuz yegâne şey de sevinç ve neşeden başka nedir ki?

Bektaşinin hikâyesini bilirsiniz: Heybesi omuzunda, diyar diyar dolaşırken, günün birinde yolu hiç bilmediği bir kasabaya düşmüş. Mezarlığın önünden geçtiği sırada «Şöyle bir dinleneyim!» demiş. Otururken mezar taşlarının üzerindeki yazıları okumaya dalmış. Bir de bakmış ki, taşların üzerinde «Dört aylık iken vefat etti», «Altı aylık iken gözlerini bu fâni dünyaya yumdu» gibi sözler yazılı. Halbuki, her birinin de oldukça mühim mevkilerde bulundukları yine bu yazılardan anlaşılıyor. Merak etmiş, kasabalılardan birini çevirerek bunun mânasını sormuş. Adam da gülmüş: «Bizim kasabada, mezar taşlarına insanların nüfus kâğıtlarındaki ömürlerini değil, saadet içinde, güle oynaya geçen günlerini hesab ederek ömür diye yazarlar, acı ile, dert ve mihnetle geçen günleri yaşamaktan saymazlar. «Dört aylık iken vefat etti» demek, o adamın hayatında keyifli günleri topu topu dört ay sürmüş demektir...» diyince, hayatında yüzü hiç gülmemiş olan bektaşi: «Aman, aklında olsun, ben eğer bu kasabada gürliyecek olursam mezar taşıma «Hiç yaşamadan öbür dünyayı boyladı» diye yazarsınız» demiş.

Bu hikâye her ne kadar biraz fazla mübalâğalı görünüyorsa da yaşamaktan maksadın biraz gülüp eğlenmek, neşelenmek ve sevinmekten ibaret olduğunu anlatması bakımından hayli mânalıdır. Kendini bilmeye başladığı andan itibaren hiç gülmiyeceğini, hayatında sevinecek hiçbir hâdise ile karşılaşmıyacağını, neşenin biraz olsun kendisini ziyaret etmiyeceğini bilse, insanın, bu dünyada kalmayı pek de cazip sayacağını zannetmiyorum. Hayatta bütün gayretlerimiz biraz gülüp eğlenmek içindir. Neşelenmiş, kahkahalar atan, gülmekten kırılan insanların saadetlerini yüzlerinden okumak pekâlâ mümkün olduğuna göre, yaşadığımız dünyanın biraz tadını çıkarmak istiyorsak neşelenmenin yolunu aramanın en yerinde hayat tutumu olduğunu kabul etmek icabeder.

Ben hekim değilim ama, son zamanlarda, hekimlerin yazdıkları yazıları okurken bir şeyi pek iyi anlıyorum ki, insan vücudundaki ârızaların pek çoğunun, hastalıklardan büyük bir kısmının sebebi üzüntüdür. Belki ciğer tavası karaciğerinizin işlemesini zorlaştırır, ama şayet bir şeye üzülmüşseniz ciğer tavası yemeden de karaciğeriniz bozulacaktır. Mideniz ağrıyorsa, bağırsaklarınızdan şikâyet etmeye başlamışsanız, mutlaka dokunacak bir şey yediğinize hükmetmeyiniz. Doktorlar haber veriyorlar ki bunlar üzüntüden de olabilir. Üzüntü öyle bir zehirdir ki, içinize akıttığınız zaman her uzvunuzu sakatlar, tahrib eder.

Şu bayramın yüzü suyu hürmetine ufak tefek hatalara göz yummak yok mu; yalnız bayram günlerinde değil, hayatımızı dolduran bütün günlerde içimizde aynı endişeyi taşıyabilsek, eminim, neşe, hepimizin ruhunda daha kolay barınmak imkânını bulacaktır.

İmtihana girecek çocukların korkudan karın ağrısına tutulduklarını, hiddetlenmiş adamın sapsarı kesildiğini hatırlıyacak olursanız mânevi sarsıntıların vücuda ne şekilde tesir ettiğini daha iyi anlamış olursunuz. Kederi vücuttan uzaklaştıracak, üzüntüyü giderecek ilâç da, haberiniz olsun ki, neşeden, sevinçten, eğlenceden başka bir şey değildir. Onun için ne yapıp yapıp neşelenmenin sebebini hazırlamak, çaresini bulup gülmek, fırsatını kaçırmayıp etrafınızdakileri sevindirmek yolunu ararsanız yaşamanın lezzetini daha iyi tatmış olursunuz.

Şimdi, bunları okuyunca çoğunuzun «Öyleyse bize bu yolu göster bakalım!» dediğinizi tahmin ediyorum. Size, neşelenmenin yolunu ben buradan gösteremem, fakat o öyle bir yoldur ki, insan ararsa kendi kendine bulabilir. Yeter ki arasın, daha doğrusu, aramanın lüzumlu olduğunu bilerek şuurlu bir şekilde kendi içinde ve etrafında bir neşe kaynağı vücuda getirmeye gayret etsin.

Pekâlâ bilirsiniz ki, insanlar ufacık şeylerden üzüntülere düştükleri, kederlere yuvarlandıkları gibi, yine pek ufacık şeylerden de sevinmekte, neşelenmektedirler. Eğer hem kendiniz neşe içinde yaşamak, hem de etrafınızdaki insanları keyifli görmek istiyorsanız, onlara önce üzüntü vermeyiniz, bir! Sonra da onları sevindirme fırsatları elinize geçerse bu fırsatları kaçırmayınız, iki!

Şimdi siz, üzüntüsüz insan olur mu? diyeceksiniz. Olmıyacağını ben de kabul ediyorum. Fakat eğer yüreğimize bir üzüntü düşmüşse bunu etrafımıza yaymıya, başkalarının yüreğine akıtmıya ne lüzum var? Ben öyle erkekler bilirim ki, işlerinin iyi gitmemesinden dolayı bir şeye üzüldükleri zaman evlerine gider, canları sıkıldığını yalnız belli etmekle kalmaz, üstelik ters hareketleriyle bütün ev halkını da kırıp geçirirler.

Yine öyle kadınlar bilirim ki, canları sıkıldığı zaman hınçlarını kocalarından almaya, çocuklarından çıkarmıya çalışırlar. Bir kere bu fena huyu mutlaka bırakmanın çaresini bulmak lâzımdır. Bütün bir aileyi mateme garketmek bizim üzüntümüzü azaltmaz, tam tersine, çoğaltır. Demiyorum ki üzüntümüzü içimize atalım, onunla tek başımıza güreşelim. Hayır. Üzüntümüzü en yakınlarımıza, en mülâyim şekilde anlatarak onların yardımını istiyelim. Bizim pek fazla yıkılmadığımızı görürlerse yakınlarımız neşeleriyle bizim içimizdeki kara bulutları pekâlâ dağıtabilirler.

Biraz evvel insanların en ufak şeylerden bile neşelendiklerini söylemiştim. Siz bir aile reisi olarak biraz gülerseniz etrafınızdakiler bundan derhal hisse alacaklardır. Bilhassa etrafınızda neşenin çoğalmasını istiyorsanız elinizdeki bütün imkânlarla yakınlarınızı sevindirmelisiniz. Onlara iyi muamele etmeniz, onlara cesaret vermeniz, ufacık hediyelerle onları keyiflendirmeniz, hattâ hediye alamazsanız bile onları düşündüğünüzü belli etmeniz etrafınızda neşenin doğmasına sebep olacaktır.

Şu bayram günlerinde sokaklarda dolaşırken raslıyacaklarınızın yüzlerine bakınız! Hepsini neşe içinde göreceksiniz. Bunun sebebi nedir, biliyor musunuz? Hiç de öyle mühim bir şey değil. Çocuklar neşelidir; çünkü anaları, babaları onlara ufak tefek bayramlıklar almışlar, bayram dolayısiyle de harçlıklarını biraz fazla vermişler, eğlenmelerine göz yummuşlardır. Annelerle babalar neşelidir; çünkü bu vesile ile yakınlarını ziyarete gitmişler, çoktan beri görmedikleri sevdikleriyle buluşmak fırsatını ellerine geçirmişlerdir. Hepsinden daha ehemmiyetlisi, bayram olduğu için herkes bir tatsızlık çıkmamasına dikkat ediyor, söylediklerini biraz hesaplı söylüyor, acı verecek, hüzün arttıracak bahislere girmemeye bilhassa gayret ediyor, ufak tefek hatalara, bayramın yüzü suyu hürmetine göz yumuyor. Neticede bu kadar basit bir dikkat bütün şehirde ve dolayısiyle bütün memlekette neşeli bir bayram havasının doğmasına sebep oluyor.

Şu bayramın yüzü suyu hürmetine ufak tefek hatalara, küçük kusurlara göz yummak, bayramda kimsenin canını yakmamak, hiç yoktan şunu bunu kırmamak, ağlatmamak gayreti yok mu; yalnız bu bayram günlerinde değil, hayatımızı dolduran bütün günlerde içimizde aynı endişeyi taşıyabilsek, ben eminim ki, zaman zaman pek azalan neşe hepimizin ruhunda daha kolay barınıp gelişmek imkânını bulacaktır.

Tıpkı bir ufak tohumu saksıya dikip onu büyüterek bir çiçek haline getirmek ister gibi neşeyi de gönlümüzde, ruhumuzda büyütmeye çalışmalıyız. Ama tohum büyümek için nasıl bakılmak, sulanmak, sonra temizlenmek isterse, neşe de gönüllerde, ruhlarda serpilebilmek için hususi bir itina ister. Önce, ilk iş olarak, asık suratlı, aksi, lânet bir insan olmanın tatsız bir şey olduğunu, böyle olunca etrafımıza neşe vermek şöyle dursun, onu bulunduğu yerde kurutacağımızı bilelim. Güler yüzlü olmaya çalışalım ve en ufak şeylerden neşe almasını öğrenelim. Unutmıyalım ki, keder ne kadar bulaşıcı ise neşe de o derecede sâridir; bizde ise etrafımıza hemen yayılıverir. Gülen insanlar arasında gülmeden oturmak güçtür. Başkalarının gülmesine, eğlenmesine mâni olmıyalım ki, bizim de gülmemize, eğlenmemize yol açılsın ve bu sayede günlerimiz, ömrümüz boyunca neşeli, hayatımız daima bir bayram havası içinde geçsin muhterem okuyucularım!

Kureyşlilerden, Müslümanlar tarafına geçenler olursa, Hazreti Muhammed'in bunları kabul etmemesini istedi. Buna mukabil, Kureyşliler, Medine'den kendilerine kaçanları şehirden çıkarmağa mecbur olmıyacaklardı. Bu madde, bütün Mekke'ye kaçmış olanların Mekkeye dönüşünü kolaylaştırmak içindi. Halbuki mübadelelerin tabiî şekilde işleyişi, o zamana kadar, Mekke'nin aleyhine olarak, Medine'nin nüfusunu çoğaltmıştı. Hazreti Muhammed buna da razı oldu.

Nihayet, Mekkeli Süheyl, üstünlük isteklerini sonuna kadar götürdü, karşısındakinin ne dereceye kadar dayanacağını ölçmek istediği için, muahede metninde, Peygamberlik unvanını zikretmek, hattâ Allah adını zikretmek hakkını elinden almağa teşebbüs etti. Sonunda anlaştılar.

Süheyl, memnun, Mekke'ye döndü. Hemşerileri kendini muzaffer bir kumandan gibi karşıladılar.

Müslümanlar ise muahede metnini öğrenince, son derece ye'se kapıldılar. Müminlerden bir çoğu öfkelerini zor zaptediyorlardı.

Ömer'in sonradan dediği gibi: «Müslümanların, Hudeybiye günü, Hazreti Muhammed'i ebediyen terketmemiş olmaları bir mucize idi.»

Öte yandan, Hazreti Muhammed, vâhadan ayrılırken tereddütsüz, şu sözü söyledi: «Bugün, bize hiçbir zaman nasib olmamış bulunan en büyük zaferi kutlayabiliriz».

■

Hazreti Muhammed, taraftarlarının bazan çok kırgın itirazlarına rağmen, bütün Mekke kaçaklarına karşı, Medine kapılarını sımsıkı kapadı. Fakat bunların hiçbirisi tekrar Kutsal Şehre dönmeğe yanaşmıyordu. Dönerlerse dayak yiyecekler, hapse atılacaklardı. Çok geçmeden çöl bir alay avare adamla doldu. Bunlar, günlük nafakadan bile mahrum yaşıyorlar, dilenıyorlar, çapulculuk ediyorlardı. Bu hal, çeteler halinde birleşecekleri güne kadar böyle sürdü. Sonunda bu çeteler, Kureyşlilerin kervanlarına saldırmağa başladılar. Mekke şikâyetlerde bulundu. Hazreti Muhammed de şu cevabı verdi: «Gerçekten de bu yağmacılar Müslümandırlar. Ama Mekke'den kaçmışlardır. Muahede, bunlar üzerinde nüfuz icrasından beni menetmektedir». O zaman Kureyşliler, çölde asayişi sağlamağa uğraşmak zorunda kaldılar. Bu, yıpratıcı bir işti. Kısa bir zaman sonra bu işten usandılar.

Yeniden, Peygambere baş vurdular. Fakat bu sefer, asılları ne olursa olsun,

Hazreti Muhammed burada yatıyor

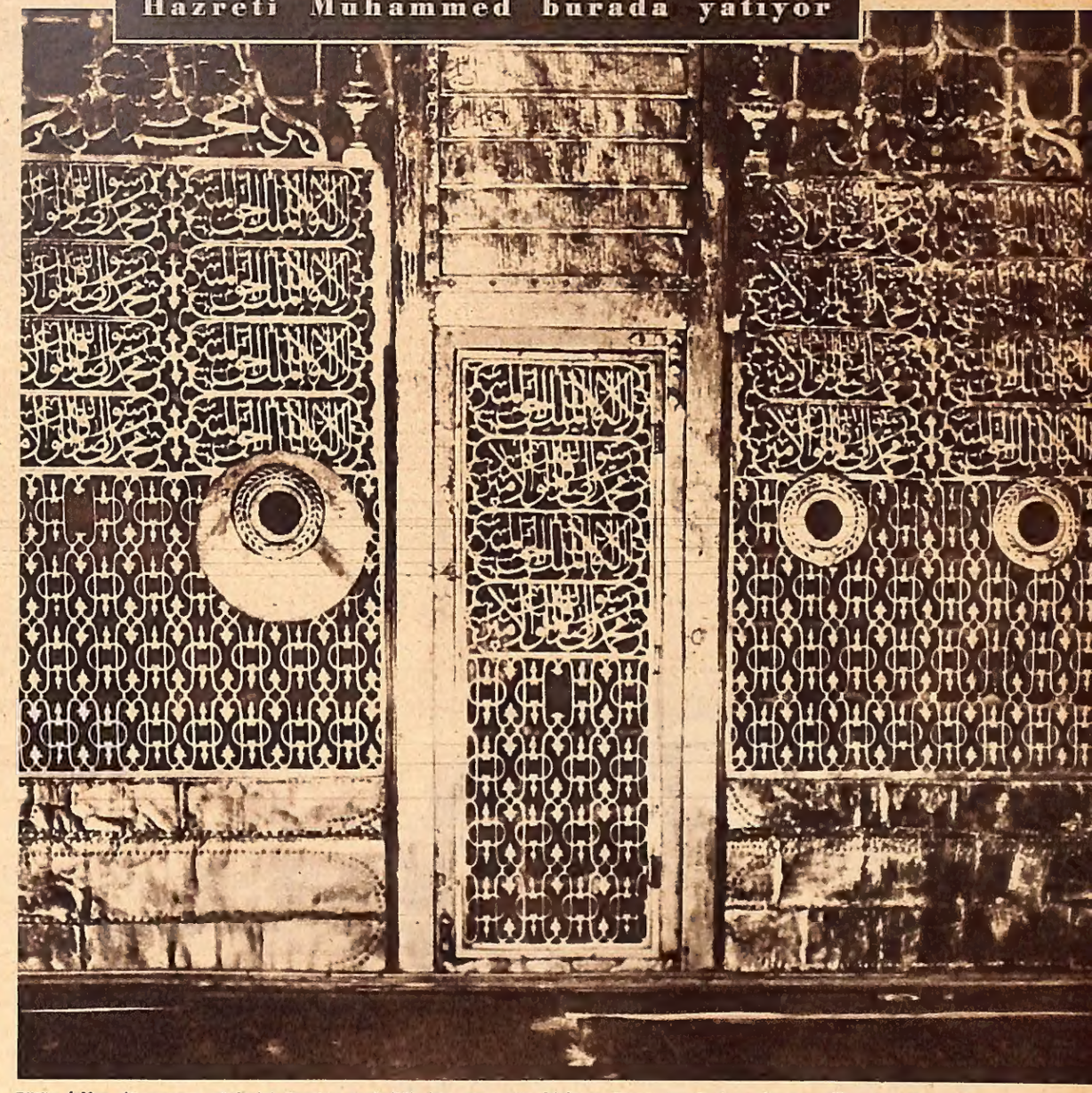

Bütün İslâm dünyasının gözlerini üzerine çevirdiği, her sene yüz binlerce insan tarafından ziyaret edilen kutsal mezar.

kendisine inananların hepsi üzerinde nüfuzunu kullanarak, kervanların selâmetle gidip gelmelerini sağlamasını rica etmek üzere.

Hazreti Muhammed bu isteği hemen yerine getirdi, asayiş de yoluna girdi. Fakat hiç kimsenin hak olarak kendisinden esirgemediği o hudutsuz inzibat kuvvetine sahib olması sayesinde, çöl hâkimliği onda kaldı, muahede o andan itibaren onun lehine işlemeye başladı.

Medine Müslümanlarından hiç kimse, Mekke'ye sığınmayı düşünmüyordu. Kureyşliler de, nüfuzlarının gitgide daha fazla tehditle karşılaştığını, şehirlerinin gitgide daha fakirleştiğini hissettikçe, Müslüman olmalarından şüphelendikleri kimselere gitgide daha fazla zulmediyorlardı.

Öte yandan, Medine, tersine, Hazreti Muhammed'in artan nüfuzundan faydalanıyordu. Medine hürriyet diyarı idi; halkı çalışkandı; ambarları tıka basa yiyecek ve ganimet dolu idi. Kutsal şehrin aç küçük zanaatkârlarını ve Kureyşlilerin dehşet saldığı köleleri cezbediyordu. Çok geçmeden Mekke'de, başlıca eşrafla bunların ailelerinden, kimsesiz, yoksul kadınlardan, çocuklardan, itiyatlarına bağlı kimselerle dükkânlarına bağlı küçük esnaftan, fazla yaşlı, yahut zincirlerini kıramıyacak kadar fazla korkak kölelerden başka kimse kalmadı.

(Devamı gelecek sayıda)

[*] Hazreti Muhammed kuyunun içine ok attı

Cevdet Paşa, Kısası Enbiyada bu vakayı şöyle anlatmaktadır:

Hicretin altıncı senesi idi. Hazreti Muhammed eshabı kiramdan bin beş yüz kişiyi yanına alarak Medineden çıktı. Mekkeye azimet buyurdular. Muhterem eşi Selme'yi de beraber götürüyorlardı. Niyeti şerifleri muharebe yapmadan sadece Kâbe-i Muazzamayı ziyaretten ibaretti. Bu itibarla yanına ehemmiyetli harb silâhlarını almamış, sadece eshabı kiramına, yolcu silâhı olan kılıçlarını taktırmıştı. Zülhalife denilen yere geldikleri zaman hepsi ihrama girdi. Kureyşte olup bitenleri öğrenmek için de Mekkeye bir casus yolladı. Bu casus önemli bilgi ile döndü. Resulü Ekremin Medineden çıkıp Mekkeye gelmekte olduğunu öğrenen Kureyş kabileleri Halid ibni Velidin kumandasında 200 atlıyı yola çıkarmışlardı. Bunlar Gamim denilen mevkide bekliyorlardı. Hareket olundu. Bir tepeye gelindi. Burada Hazreti Muhammed, Kasvâ adındaki binek devesini götürüp çöktürdüler. Fakat hayvan inad edip, harekete geçmedi. Resulü Ekrem:

— Kasvâ durdu... dediler.

Hazreti Peygamber:

— Hayır... Durmadı. Bizleri Mekkeye girmekten meneden onu da durdurdu... buyurdular.

Çünkü Kureyş üzerine varılsa mutlaka muharebe etmek gerekti.

Halbuki maksatları hac olduğu için büyük silâhlarını bırakmışlardı. Buna karşılık Kureyşliler daha kuvvetli ve silâhlı idiler.

Resulü Ekrem deveyi kendi sevkedince hayvan yürüdü. Hudeybiye nihayetinde suyu çekilmiş bir kuyuya geldiler. Halk da etraflarını sarmıştı. Eshabı kiram susuzluktan şikâyet ediyordu. Resulü Ekrem bir ok çıkarıp kuyuya attı. Kuyudan o kadar su kaynadı ki bütün ordu ve halk doyunca içti, abdest aldı. Hayvanlarını suladı.

Kısası Enbiya ve Tevarih-i Hulefa, Cilt 3 - 4, sayfa: 235, 236, 237, 238.

LUDMILLA TCHERINA diyor ki:

"Ben, **LÜKS** Tuvalet Sabununu kullanırım."

Zira, güzellik bakımınız LÜKS tuvalet sabunu ile başlar!

LÜKS tuvalet sabununun sırrı köpüğündedir... bol, yumuşak, koyu bir köpük.

Fevkalâde tesiri sayesinde, cildiniz yumuşak, güzel ve pürüzsüz olur.

LÜKS tuvalet sabununun kokusu da çok güzeldir...

O halde, siz de sinema yıldızlarının güzellik tedavisini tercih ediniz, çünkü.

Yıldızların onda dokuzu LÜKS Tuvalet sabununu kullanırlar.

LT.6193

Van Gölün

YAZI VE FOTOĞRA

Van Gölü çevresindeki kavaktan yapılmış iskeleler suyun sodalı olması yüzünden yosun tutmaz da buz tutar. Kara yeşil kış yüziyle Van Gölü, hırçın, insafsız, ama gene de güzeldir.

DENİZ bu, deniz. Göl değil. Çevresi 3764,5 kilometrekare. Derinliği 600 metreyi geçiyor. Kışın bir soğuk, bir soğuk ki. Nasıl olmasın, deniz yüzünden yüksekliği 1718 metre. Isı sıfırdan aşağı 12 - 18. Her taraf kar içinde. Bembeyaz. Gölün rengi ise kara yeşil. Bir hırçın, bir insafsız ki bu göl. Geçen yıl on birinci ayın on beşinci günü fırtınadan dümeni bozulan Akdamar şilebi yüzden fazla koyunla dibe iniverdi. Erek şilebi de şimdi o diplerde yatıyor. Şilep tuz yüklüymüş. Kara yeşil sularda kaynayıp gitmiş.

Ama yazın Van Gölü'nün tadına doyum olmaz. Tatvan'ın Tuğ mahallesinde Denizcilik Bankası Van Gölü İşletmesinin iki yüz kişilik bir oteli var. Göle karşı, kocaman bir yapı. Lokantası, salonları tertemiz. Odalar gıcır gıcır. Yazın yer bulmak kolay değil. Yerli ve yabancı turistler, transit yolcuları bayılıyor bu otele, Van Gölü'ne.

Muş - Tatvan arası kara kışta otobüsle altı saat. Eğer Rahva Boğazı açık değilse, Kara Yollarının kar temizleme araçları gelip yolu açıncaya kadar daha da çok sürüyor. İşte bu yolculuktan sonra Tuğ'daki otelin keyfine doyum olmuyor. Odanızdaki odun sobasının karşısına geçtiniz mi, her şeyi unutuyorsunuz. Amaaklınızda olsun, şöy-

KARAGÖZ MİKROFONDA

Karagözü mikrofona çıkaran Küçük Ali bu oyunu milyonların malı yapmıştır. Sizlere, sevilen halk sanatçısı Hayalî Küçük Ali'nin hayat hikâyesini sunuyoruz...

Van Gölünde işliyen yolcu gemilerinden biri de Tatvan'dır. Solda, Tatvan'ın şarkçıbaşısı, kaptanı ve lostromosu. Sağda, Tuğ'daki otelden park ve iskelenin bir kış manzarası, onun altında parktaki lostromo heykeli görülüyor.

de Kış

R: FİKRET OTYAM

le bir de karyolaya uzanıp sobadaki çıtırtıları dinleyim demeyin sakın. Uyursunuz. Uyandığınız zaman bademciklerinizi şişmiş, ateşinizi yükselmiş görürsünüz. Zira odun sobası bu. Yanar yanar ve şırp diye sönüverir.

Tatvan minicik bir ilçe. Göl kıyısındaki Tuğ mahallesinde Denizcilik Bankası Van Gölü İşletmesinin, otelden başka tersanesi, atelyesi, lojmanları var. Gölde işliyen yük ve yolcu gemileri, Bankanın İstanbul tersanelerinde yapılıyor. Sonra sökülüp Tatvan'a getiriliyor. Tatvan'da yeniden monte edilerek göle salıveriliyor. Bunlardan yalnız 2 Nisan gemisi Tatvan'da yapılmış.

Van Gölü'nde işliyen yük ve yolcu gemilerinin hareket noktası Tatvan. Gölün çevresinde iskeleler var. Reşadiye, Gevaş, Edremit, Van, Adır, Ernis, Erciş, Pargat, Adilcevaz, Ahlat. İşletme bu iskelelere birisi kuzey yolu, öteki de güney yolundan olmak üzere ring seferleri yapıyor. Kuzey postası çarşamba, güney postası cumartesi günleri.

Ayrıca haftada iki defa da, pazartesi ve cuma günleri Tatvan ile Van arasında ekspres seferleri var. 49 millik bu ekspres yolu beş saat sürüyor. Hareket sabah saat yedide. Bilet içerde alınıyor. Benim bindiğim vapur Tatvan'dı. 1949 da yüzdürülmüş. On mil hızı var. 400 yolcu, 75 ton da yük alıyor. Mürettebatı on üç kişi. Kaptan Arif Kınoğlu 13 yıldır göl işletmesinde kaptanlık yapıyor. Çarkçıbaşı Mustafa Işıksel ise 1928 den beri bu gemilerde. Lostromo Kemal Coşkun 15 yıllık.

Van Gölü'nde adacıklar da var. Minimini, şipşirin adalar: Akdamar, Atrek, Kuş, Çarpanak, Gadir. Bunların en büyük ve en ünlüsü Akdamar. Üstünde, M.S. VII. yüzyılda Ermeni katolikleri tarafından yapılmış bir manastır var. Önceleri burada başpapazlardan biri yaşarmış. Şimdi hepsi boş. Pelikan kuşları ile çeşitli hayvancıklar yaşıyor. Gölün bol sodalı sularında da tatlı su kefalı. Halk buna inci kefali diyor.

Göldeki sodalı suyun yarattığı şartlarla uyuşarak yaşıyabilen tek balık cinsi de bu. Tatlı sularda yaşıyan hemcinslerinden daha küçük. Genel olarak 25 - 35 gram ağırlığında ve 15 - 20 santim boyunda. Av mevsimi mayıs ayı.

Ve işte Van iskelesi. Buz tutmuş iskele. Van Gölü çevresindeki kavaktan yapılmış bu iskeleler, suyun sodalı olması yüzünden yosun tutmaz da, buz tutar. Ondan sonra, sıcacık bir otobüsün içinde, iki tarafı kavaklı iskele yolundan ver elini Van şehri. Arkada göl, kara yeşil kış yüziyle Van Gölü. Hırçın, insafsız. Ama yine de güzel.

RADYOLARIMIZDA ramazan günleri sık sık adı geçen bir sanatçı var: Hayali Küçük Ali... Radyoya, bir karagözcü defiyle gelen Küçük Ali, mikrofonun başına geçer, defini şakırdatarak, programına başlar. Arkasında bir de ince saz takımı vardır. Saz takımı, hareketli, neşeli sahnelerde köçekçeler çalar... Küçük Ali 1886 da İstanbul'da doğmuş. Davutpaşa Rüştiyesini bitirdikten sonra, 1908 de posteneye memur girmiş. 1932 de emekliye ayrılmış. Asıl adı Muhterem Sevilen. On altı yaşında karagöz oynatmağa başlamış. Hayali Saraç Hasan Ağa, ilk karagöz hocasıdır. İlk oyununu da, 1902 yılının ramazan ayında Fatih'te oynatmış. Birkaç yıl sonra, Lâleli'de bir kahvede karagöz oynatırken, oyun icabı «yıldız havada» diye bir lâf etmiştir. O gün kahvede bulunanlar bunu, Abdülhamid'in hafiyelerine bildirmişler. Ertesi akşam, yine aynı kahvede karagöz oynatırken, zaptiyeler gelmiş, Küçük Ali'yi alıp karakola götürmüşler. Karakolda Küçük Ali'yi sorguya çekmişler. Bakmışlar ki, Ali'nin kötü bir niyeti yok, «Sen kim, Yıldızdaki padişahımız kim?...» deyip salıvermişler... Küçük Ali, ancak Hürriyet ilân edildikten sonra, «yıldız» kelimesinin mânasını anlamış... «Yıldız» sözü, o yıllarda Yıldız Köşkünde oturan Abdülhamid'e küfür sayılıyormuş. Bu yüzden o yıllarda 20 ye yakın karagözcü sürgün edilmiş. Hayali Küçük Ali, Cumhuriyetin ilânından sonra, Dolmabahçe Sarayında, büyüklerin evlerinde karagöz oynatmış. Atatürk'ün iltifatlarına nail olmuş. Halkevlerinde karagöz konusunda çalışmalar yapmış. Bu oyunu, mikrofona çıkararak milyonlara tanıtmış. 75 yaşına gelmesine rağmen, hâlâ düğünlere, müsamerelere gidip hünerli elleriyle karagöz oynatıyor, tatlı diliyle karagözü ve hacivadı konuşturuyor, her oyunun sonunda bir de köçek havası söyliyerek yalnız küçükleri değil, büyükleri de eğlendiriyor. Ankara'da Hamamönü semtindeki küçük evinde oturuyor. Üç kızı, bir oğlu, on torunu var... Torunu yaşında yüz binlerce çocuk da radyolarının başında onun taklitlerini dinliyor...

TASVİRLERİYLE — Hayali Küçük Ali tasvir de yapar. Kendisinin birkaç karagöz oyunu da vardır. «Karagöz Helva Sohbetine Giderken», «Server Bey - Servinaz Hanım», «Dürdane Hanım» bu oyunların başlıcalarıdır.

Yarının deniz kulüplerinden birinde zamanın en yeni araçlarını bir arada gösteren bu temsili resim ilgi çekicidir. Önde denizde görülen akuakar hem havada, hem su üstünde gider, üst plâtformdaki otokopter de hem karada, hem havada yol alabilir. Orta plâtformda görülen otomobiller ise, o çağda Nuh zamanından kalmış gibi duracaktır...

Amerikalıların yaptığı B-70 tipi «Walkyrie» bombardıman uçağı 1962 yılında hava kuvvetlerine katılacaktır. 272 tonluk uçak saatte 3000 km. hızla gidecektir...

YARININ BÜTÜN TAŞITLARI MESAFEYE MEYDAN OKUYACAK

Yakın bir gelecekte Londradan Tokyoya 90 dakikada gidebileceğiz

GEZEGENLER arası füzeler imal eden bugünkü ilim ve fennin baş döndürücü kuvvetini göz önünde tutunca insanın aklına bir sual geliyor: Mademki, aya, hattâ Venüs ve Mars'a ulaşabilecek vasıtalar yapabiliyoruz, kıtalar arasındaki seyahatleri bugünkünden çok daha kısa zamana indirmek imkânını bulamaz mıyız? Gerçi bu devirde koca Atlas Okyanusunu birkaç saatte aşabiliyoruz. Ama havacılık tekniğinin gelişme temposuna bakılırsa, kısa bir müddet sonra, bu seyahat bize kağnı yolculuğu gibi görünmeğe başlıyacak. DC-4 tipi uçaklarla Paris - New York arası 20 saatte alınıyordu. «Lockheed Constellation» larla bu mesafe 15 saate indi. Son DC-8 uçakları artık Atlantiği 6 - 7 saatte aşabiliyor. Ama hava uzmanları bunu da uzun buluyorlar. İstikbalde imal edilecek Mach -3 tipi uçaklarla bu yolculuk iki saate, Mach-5 tipinin gelişmesinden sonra da bir saat 15 dakikaya kadar inecek. Evet, Avrupadan Amerikaya bir saatte gidebileceğiz. Rüya değil, gerçek. Amerikalılar faaliyete geçmişler bile... Amerikan Hava Kuvvetleri Tezgâhlarında B-70 tipi «Walkyrie» bombardıman uçakları imal safhasında bulunuyor. 272 ton ağırlığındaki bu uçak Mach-3 ten de daha üstün. 21.000 metre yüksekliğe çıkabiliyor, saatte 3000 km. hızı var. Önümüzdeki sene seri imalâta geçilebileceği hesaplanmaktadır. Ortada başka bir durum da var. Uçaklardaki bu kabîl bütün yenilikler evvelâ askerî alanda tatbik edilir, sivil havacılık bundan sonra faydalanır. Bu defa B-70 tipi uçağın imalini pek geniş tutmuyorlar. Çünkü askerî havacılık yavaş yavaş füze ve roket alanına yönelmeğe başladı. Şimdi bütün bu yeniliklerden sivil havacılık teşekkülleri faydalanmağa çalışıyor. Birçok şirketler imal sahasında yenilikler yapmak için birbirleriyle yarış ediyorlar. Yeni uçakların hepsi süpersonik tipte ve ortalama altı türboreaktörle çalışıyor. Ama çok yakında süpersoniğin yerini hipersonik uçaklar alacak. Bunlar henüz proje safhasında, lâkin müthiş uçaklar. Meselâ proje halindeki Mach-7 başarı ile meydana getirilebilirse, Londra'dan Tokyo'ya 90 dakikada gidebileceğiz. Bunlar 130 yolcu alabilecek, saatte 8.400 km. hızla gidecek, 27.500 metre irtifaa kadar yükselebilecek. B-70 uçağını hem Mach-3 tipinin yeni nesli, hem de istikbaldeki «canard» tipinin büyükbabası sayıyorlar. Yarının uçak şeklinde değişmiyecek olan özellik delta formunun muhafazasıdır. Bu form B-70 te açıkça belli oluyor. «Canard» lar tamamen delta şeklinde olup, uzun mesafeler arasında hava gemisi seferleri yapacak. Bu uçağın reaktörleri bir kutuya dizilmiş sigaralar şeklinde bir uçtan bir uca yan yana konulacak, gövde bu reaktörler üzerinde yer alacaktır. Pencerelerde, yolcuların o irtifadaki güneş ışınlarından müteessir olmaması için hususi mahfazalar vardır. Yolcular yeri ve etrafı ancak televizyon ekranı üzerinde görebileceklerdir. En son gelen haberlere göre; Lockheed şirketi yeni tip bir Constellation uçağını dikdörtgen şeklinde imal etmek üzere tetkikler yapıyormuş. Bu gerçekleştirilebilirse, delta formuna bağlı kalma mecburiyeti de ortadan kalkmış olacaktır.

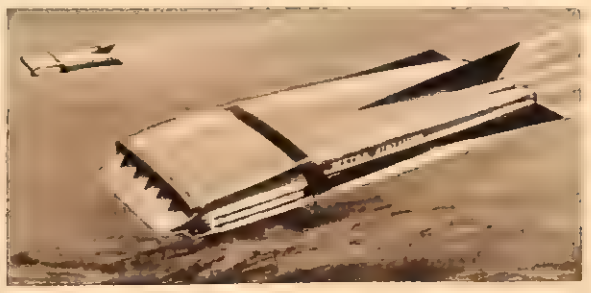

«Canard» adı verilen bu uçak yarının hava gemilerinden biridir. Türboreaktörlerle çalışan bu dev gemide güneş ışınlarına karşı pencere yoktur. Etraf televizyonla görülebilmektedir.

Yarının taşıtlarındaki yenilikler yalnız hava vasıtalarına münhasır değildir. Bunun yanı başında helikopter, deniz motorları ve otomobilleri de bambaşka şekiller alacaktır. Helikopter, hem karada, hem havada giden bir vasıta haline gelecek. Zamanımızın hususi otomobilleri gibi muhtemelen her orta halli ailenin bir helikopteri, daha doğru tâbiriyle, bir otokopter'i olacaktır. Bazıları jet motörleri, bazıları da atom enerjisi ile işliyen otomobillerden, bilhassa ikinci tiplerde motorun tutacağı yer pek az olacak, bütün karoseri şasi ile birleşmiş halde, oturma yerlerine, hattâ yataklı kamaralara tahsis edilecektir. Ancak otomobil sanayiindeki değişiklikler şimdilik hayalî projeler halindedir. Ama yukarda bahsettiğimiz tip uçakların gerçekleşmesi için ilk adım atılmış durumdadır. Silâhlanma faaliyeti ve feza yarışından baş kaldırılabilirse, bütün bu projelerin kısa zamanda hakikat haline geleceğine şüphe yoktur. İlimdeki gelişmeler hep böyle insanların işine yarıyacak sahalarda kullanılsa ne iyi olur.

AVRUPADA SİBİRYA İKLİMİ Mİ HÖKÜM SÜRECEK?

Sovyetlerin tasarladıkları projeye göre, Sahalin Adası ile Asya arasına, bir de Bering Boğazına muazzam birer baraj yapılacak, böylece Atlantikteki sıcak akıntılar da kuzeye yöneltilerek Sibiryada bir bahar ikliminin yerleşmesi sağlanacaktır. Ayrıca Ural Gölü, Hazar Denizi ve bazı nehirlerle kanallar vasıtasiyle birleştirilecek, Asyanın ortasında bir iç deniz meydana getirilecektir. Proje şimdilik tasavvurdan ibarettir.

İspanyol Sandığı

YAZAN: AGATHA CHRISTIE — ÇEVİREN: NİHAL AKKAYA 6

HERCULE Poirot sordu:

— Biliyorum. İlk soracağım suale açıkça cevap verirseniz çok memnun olacağım. Binbaşı Rich sizce suçlu mudur?

— Evet. Margharita onun masum olduğunu kabul etmek istiyorsa benim böyle bir şey söylemem doğru olmaz, ama gene de ortada başka bir suçlu göremiyorum.

— Bay Clayton ile Binbaşı Rich arasında geçimsizlik var mıydı?

— Asla!... Arnold ile Charles'ın içtikleri su ayrı gitmezdi. Onun için bütün bu olanlar çok garip geliyor.

— Belki Binbaşı Rich ile Margharita Clayton'ın yakın arkadaşlığı...

Kaptan onun sözünü keserek:

— Aman canım! dedi. Boş lâf bunlar. Bütün gazeteler yazılarıyle bunu ima etmek istiyorlar. Bayan Clayton ile Rich çok yakın iki arkadaştılar. Hepsi bu kadar... Margharita'nın birçok arkadaşı vardır. Ben de onun arkadaşıyım. Bu, senelerden beri devam ediyor ve bizim kimseden saklıyacak bir şeyimiz yoktur. Charles ile Margharita'nın arkadaşlıkları böyle...

— Demek, sizin iddianıza göre aralarında hiçbir şey geçmedi, öyle mi?

— Evet, öyle.

— Fakat belki Bay Clayton karısı ile Binbaşı Rich arasında bir şeyler geçtiğinden şüphe etmiştir.

— Böyle bir şeyin olmadığını size temin edebilirim. Eğer olsaydı ben de bilirdim. Biz Arnold ile sıkı fıkı arkadaştık.

— Nasıl bir adamdı?

— Arnold sakin tabiatlı bir erkekti. Zeki idi. Çok kabiliyetli bir insandı. Maliyede yüksek bir mevkii vardı.

— Ben de öyle işittim.

— Çok okurdu. Pul biriktirirdi, müziğe düşkündü. Dansetmezdi. Çok sık dışarı çıkmaktan hoşlanmazdı.

— İzdivaçları mesut bir hava içinde mi devam ediyordu?

— Bu gibi şeyleri söylemek biraz zordur. Ama zannedersem mesuttular. Arnold tabiatı icabı sakin bir insan olduğundan düşkünlüğünü aşırı bir derecede göstermiyordu. Margharita'nın da ona bağlı olduğundan eminim. Kastettiğiniz şey ayrılmaksa, görünüşte böyle niyetleri yoktu. Bununla beraber müşterek olmıyan birçok tarafları da vardı.

Poirot bir baş işareti ile bu sözleri tasdik etti. Öğrendiği bu şeyler ihtimallerinin çok üstündeydi. Öğreneceğini artık öğrenmişti. Bu sefer başka bir sual sordu:

— Şimdi Bay Clayton ile kulüpte yediğiniz yemeğe gelelim: Yemekte size neler söyledi?

— İskoçya'ya gideceğini söyledi. Buna çok kızmış görünüyordu. Yemeği acele yedik, çünkü vakti yoktu. Birer kadeh içki içtik, sandviç yedik. Daha doğrusu o yedi. Ben yalnız içki içtim, çünkü biliyorsunuz, partiye gidecektim.

— Telgraftan bahsetti mi?

— Evet.

— Size telgrafı gösterdi mi?

— Hayır.

— Binbaşı Rich'e uğrayacağını size söylemiş miydi?

— Kesin bir şey söylemedi. Belki vakit bulamam dedi. «Margharita söyler, yahut siz söylersiniz» dedi. Sonra da «Margharita'yı eve siz götürürsünüz değil mi?» dedi, çıkıp gitti.

— Telgrafın sahte olup olmadığından size bahsetti mi?

— Sahte miymiş?

Kaptan Mac Laren heyecanlanmıştı.

— Görünüşe göre sahte imiş.

— Ne mânasız şey!

Kaptan âdeta Poirot'ya çıkışırcasına:

— Ama gerçekten mânasız bir şey bu!... Sebep ne olabilir? Onun İskoçya'ya gitmesini kim istiyebilirdi?

— İşte cevaplandırılması gerekli olan sual de bu!...

Detektif, kaptanı mevzuun verdiği şaşkınlık içinde bırakıp çıktı.

Hercule Poirot, Spence'lerin Chelsea, ye bir dakikalık mesafede bir evde oturduklarını keşfetmişti.

Linda Spence, Poirot'yu büyük bir hayret ve memnuniyetle kabul etti ve heyecanla:

— Margharita nerede? diye sordu. Bana ondan bahsetsenize!

Poirot:

— Bunu söylemeye mezun değilim efendim, diye cevap verdi.

— İyi saklanıyor. Margharita bu gibi şeylerde çok zekidir. Ama nasıl olsa mahkemede şahitlik etmeğe mecbur olacak. Bundan kurtulamaz ki...

Poirot onu tepeden tırnağa süzdü. Kendisine karşı hayranlık duyabileceği bir tip değildi. Saçları karışık ve kabarıktı. Yüzü makiyajsızdı. Kurnaz bakışlariyle Poirot'yu süzüyordu. Yalnız dudaklarını biraz kırmızımsı bir rujla boyamıştı. Üstünde canlı renkli kolsuz bir blûz vardı. Dar siyah bir pantolon giymişti. Omuzuna da bir yün hırka atmıştı.

— Bu olayda sizin rolünüz nedir? diye Poirot'ya sordu. Her ne pahasına olursa olsun erkek arkadaşını bu belâdan kurtarmağa mı çalışıyorsunuz? Sanki katil o değil mi? Ne yapabileceğinizi ümid ediyorsunuz?

— Demek, kanaatinizce suçlu o?

— Tabii! Başka kim olabilir?

Poirot bu sualin pek insafsızca sorulduğunu düşündü. Başka sual sordu:

— O uğursuz gece Binbaşı Rich'in görünüşü nasıldı?

Linda Spence gözlerini Poirot'nun gözlerine dikerek cevap verdi:

— Her zamankinden... farklıydı.

— Nasıl farklıydı?

— Şey... hani insan bütün soğukkanlılığını muhafaza ederek birini bıçaklamak...

— Ama siz oradayken onun bir adam öldürdüğünü bilmiyordunuz ki!

— Hayır. Tabii bilmiyordum.

— Öyleyse onun «her zamankinden farklı» olduğuna nasıl ve neden hükmettiniz?

— Şey... dalgın görünüyordu.

Bunun üzerine Poirot:

— Evvelâ kim gelmişti? diye sordu.

— Jeremy ile ben... Sonra Jack... Margharita en son geldi.

— Bay Clayton'ın İskoçya seyahatinden ne zaman bahsedildi?

— Margharita geldiği zaman... Arnold Charles'a özür diledi. Gece treni ile acele İskoçya'ya gitmesi icabetti, dedi. Charles da: «Çok fena!» diye cevap verdi. Sonra Jack söze karışarak: «Affedersiniz, ben evvelden biliyordunuz zannediyordum» dedi. Sonra içkilerimizi içtik.

— Binbaşı Rich Bay Clayton'ı gördüğünden bir defa olsun bahsetmedi mi? Kendisine geldiğini, haber bıraktığını söylemedi mi?

— Bunu duymadım.

— Telgraf meselesi de ne garip değil mi?

— Neden garip?

— Bu bir tuzaktı. Edinburg'da hiç kimsenin bundan haberi yoktu.

— Emin misiniz? İyi biliyor musunuz?

— Sizin bu telgraf hakkında bir bilginiz var mı?

— Bunun biraz dikkatimi çektiğini söyliyebilirim.

— Buna ne mâna veriyorsunuz?

— Rica ederim, masum rolü oynamayın. Meçhul bir adam kocayı yolunun üstünden uzaklaştırdı. O akşamki hâdiselerden, maceradan uzaklaştırmak için yaptı bunu.

— Binbaşı Rich ile Bayan Clayton'ın geceyi baş başa geçirmeleri için mi bunun hazırlandığını söylemek istiyorsunuz?

— Buna benzer şeyler duymuşsunuzdur, değil mi?

Linda alaycı bir ifade ile bakıyordu.

— Telgraf onlardan biri tarafından mı gönderildi?

— Buna hiç şaşmam.

— Binbaşı ile Bayan Clayton'ın aralarındaki samimiyet pek mi fazlaydı?

— Böyle bir şeye hayret etmem, ama bilmiyorum.

— Bay Clayton şüpheleniyor muydu?

— Arnold ne düşündüğünü katiyen söylemiyen adamlardandı. Onu gören hissiz bir adam zannederdi. Ama ben onun böyle olmadığına eminim. Garibtir, Arnold, Charles'ı bıçaklasaydı buna hiç şaşmazdım. Çünkü Arnold'un haddinden fazla kıskanç olduğu hakkında bir kanaatim var...

(Devamı gelecek sayıda)

GÖNÜL POSTASI

BIRAKINIZ!

Okuyucularımızdan N. R. yazıyor:

«Bir kızla epey zaman konuştum, mektuplaştım, son mektubumu elden gönderdim. İki gün sonra mektup açık olarak geri geldi. Bu kızı bırakayım mı?»

Bırakınız. Artık mektuplaşmayı arzu etmiyor demektir. Bu işlere ev geçindirme durumuna gelip eğlenmek değil, evlenmek ihtiyacını hakikaten duyduktan sonra başlamak lâzım gelir.

—

VAZGEÇMELİ

Bir kız okuyucumuz yazıyor:

«3 seneden beri bir genci seviyorum. Benimle hiç meşgul olmuyor. Kendisine bir mektup yazdım. Benim yazdığımı anlayıp anlamadığını bilmiyorum. Bugünlerde bana biraz dikkat ediyor. Gülümsüyorum. Ne yapacağımı bilemiyorum. Bana akıl veriniz...»

Sizinle alâkadar olmaması sizin güzel olmadığınıza delâlet etmez. Belki başka tipten hoşlanmaktadır. Sizin teşebbüsünüzle ortaya çıkacak bir rabıta sizi küçük düşürür. Kısmetinizi bekleyiniz ve bu teşebbüsten vazgeçiniz. Sevgiyi size tâlip olacak genç için saklayınız.

—

İYİ YAPMAMIŞSINIZ

İzmirden bir okuyucumuz yazıyor:

«Mahallemizden bir kızı tanıyordum. Kardeşimle arkadaş olunca konuşma fırsatını buldum, kendisine sevgimden bahsettim. Önce bana mukabelede bulunarak nişanlısını terketti, fakat sonradan «Bizim aile kendi milletinden başkasına kız vermez» dedi. Ne yapayım?»

Önce aralarına girip nişanlarını bozdurmakla iyi yapmamışsınız. Kızın da biraz sathi duygulu olduğu anlaşılıyor. Bırakınız, kendi milletinden biriyle evlensin.

—

SAKININIZ

Bir kız okuyucumuz yazıyor:

«16 yaşında bir lise talebesiyim. Beni seven bir gençle evlenmeye karar vermiştik. Onun ailesi buna razı olmadı. Başka bir kızla evlendirdiler. Bana beni delice sevdiğini, eşini bırakıp benimle evleneceğini söylüyor. Ben ondan başkasiyle mesut olamam. Ne yapayım?»

Sizi hakikaten sevseydi, ne olursa olsun, bir başka kızla evlenmezdi. Kurulmuş bir yuvayı yıkmaktan sakınınız. Asıl bu gençle evlenirseniz mesut olamazsınız.

—

ŞIPSEVDİ

Bir bayan okuyucumuz yazıyor:

«6 sene evvel bir lise talebesiyle konuştum. Çocuk olduğumuz için konuşmayı yarıda bıraktık. Sonradan ben bir sözlü, bir de nişanlıdan ayrıldım. Şimdi o ilk gençle tekrar karşılaştım. Beni sevdiğini, fakat bekâr bir ağabeyi bulunduğu için şimdilik evlenemiyeceğini söylüyor. Onu bekliyerek beni istiyenleri reddedeyim mi?»

Sizi istiyenlerin en uygunu ile ailenizin tasvibi altında evleninız ve uzun vâdeli evlenme tasavvurlarını ve şipsevdiliği bırakınız.

Hâtırat sahibi merhum General Salâhattin Âdil, o tarihte Çanakkale Erkânı Harbiye Reisi (yarbay) iken.

ÇANAKKALE

Aşağıda okuyacağınız yazı 27 şubat 1961 günü hayata gözlerini yuman Salâhattin Âdil Paşanın Çanakkale Savaşlarında Erkânı Harbiye Reis-

18 mart 1915 sabahının ilk saatlerinde Bozcaada civarında toplanmış bulunan düşman birleşik donanmasında bazı hareketler görüldüğü ve bir müddet sonra Boğaza teveccüh ettikleri Kumkale cenubundaki Yenişehir tepesi tarassut mahallinden bildirilmiş ve katî taarruzun başlıyacağı anlaşılmıştı. Bütün bataryalara vaziyet bildirildi ve evvelce verilen alârm talimatında tâyin ve tesbit olunan vazifeler dairesinde hareket olunmak üzere muharebeye hazır olmaları tebliğ olundu. Zabitan kumanda ve tarassut mahallerini, efrat toplarını işgal etmişler, her fert büyük bir azim ve iman ile beklenen taarruzun vatan için hayati ehemmiyetini takdir ederek vazifesine sarılmış, birçok noktalardan Allahüekber'le başlıyan ezan sesleri semaya yükselmişti.

Pek erkenci olan Cevad Paşa merhum, Gelibolu'ya gelmiş olan Üçüncü Kolordu Kumandanı Esad Paşa'yı ziyaret ve Bolayır istihkâmlarını teftiş etmek üzere Gelibolu'ya hareket etmiş bulunduğundan kendisine vaziyet telgrafla bildirildiği gibi, Harbiye Nezaretine de malûmat verildi. Nezaretten alınan cevabi telgrafta her on dakikada bir düşman ve mevkii müstahkem vaziyetinin doğruca makamı sadarete bildirilmesi tebliğ olunuyordu. Hükümetin icabında Anadolu'ya çekilmek v.s. gibi müstacelen alınması ve tatbiki icabeden mühim kararları bulunması pek tabiî anlaşılıyordu.

Biz de karargâhın esas elemanları ile binamızın birkaç yüz metre ilerisindeki basit bir, iki çukurdan ibaret, fakat telgraf, telefon hatları ile her tarafa ve doğrudan doğruya İstanbul'a bağlanmış, Boğazın ta methaline kadar, hemen bütün bataryaları görmeye müsait tepecikteki tarassut ve kumanda mevkiine gelmiş ve makaslı dürbünlerimizin başına geçmiştik.

Açık, sabah güneşinin tedricen doğmakta olduğu hafif sisli bir hava ile, sütliman denecek durgun bir denizde ağır yolla yaklaşmakta olan 16 saffı harb gemisi (zırhlı), mütaaddit muavin kruvazör ve birçok destroyer ve diğer gemilerden mürekkep düşman donanması, methal civarında torpillere karşı korunmak gayesi ile ileri sürdükleri bir kısım torpido ve motorbotların himayesinde, saat 10 da, çoktan tahrib edilmiş olan Seddülbahir ve Kumkale tabyalarımıza birkaç salvo savurduktan sonra, başta bir gün evvel hastalığı sebebiyle vazifeden ayrılan İngiliz Akdeniz Filosu Kumandanı Amiral Garden'i — ki 3 kânunusani (ocak) 1915 te birleşik donanmaya kumandan tâyin edilmiş, devamlı bombardımanlarla istihkâmatın ıskat edileceği fikrinde bulunmuş, fakat torpillerin tesiratını nazarı dikkate almayı ihmal emiştir — istihlâf eden Amiral de Robeck'in sancağını taşıyan Queen Elizabeth olmak üzere, pruva hattında Boğaza girmeye ve sonra harb nizamını almaya başlamışlardı. Saat 10,5 u geçiyordu. Queen Elizabeth, Rumeli sahili tarafında en solda ve onun yanında Anadolu sahiline doğru Agamemnon, Lord Nelson ve en sağda Inflexible olmak üzere donanmanın en kuvvetli gemileri borda nizamında Eskihisarlık - İntepe hattının ilerisinde mevzi almışlardı. Bu dört gemiyi takibeden dört Fransız zırhlısı da amiral gemisi Suffren ve onu takibeden Bouvet; Anadolu sahiline, Gaulois ile Charlemagne da Rumeli sahilini takiben düşmanın merkez hattının iki cenah ve ilerisine yanaşmışlar, İkinci sınıf İngiliz zırhlılarından Irresistible, Ocean; Anadolu, Vengeance, Albion zırhlıları da Rumeli cihetinde pruva hattı ile İntepe - Hisarlık hattının garbında Fransızların arkasında ihtiyatta yerlerini almış bulunuyorlardı.

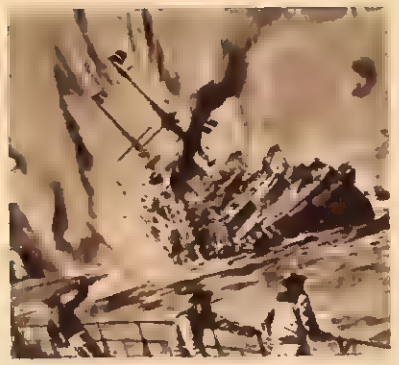

Alman harb muhabiri Willy Stöwer'in kaleminden Bouvet'nin ağır yaralandıktan sonra mayınlara çarparak batışı.

Saat 11.15 te Queen Elizabeth uzaktan iyi bir hedef teşkil eden ve üstündeki bir adet 22 çap tulünde kısa 35,5 luk topla müdafaa sistemimizin dışında bırakılmış olan yüksek Çimenlik Kalesi'ne karşı 38,5 luklarıyle 16.000 metreden ilk salvosunu gönderdi. Düşman merkez hattındaki diğer gemiler de baş taretlerindeki 30,5 luklarla takriben 15.000 metreden Anadolu Hamidiye ve Kilidülbahir grupumuzu ateş altına aldılar. Fransız filosunun öndeki gemileri de bu ateşe iştirak ettikleri gibi, her dört gemi bordalarında vasat çaplı topları ile mukabeleye başlamış olan ileri hat sahil ve obüs, havan bataryalarımızı bombardımana başlamışlardı.

Esas müdafaa hattımızın ağır bataryaları bidayette menzillerinin kifayetsizliği sebebiyle düşman ateşlerine mukabele edemediklerinden düşman gemilerinin yaklaşmasına sükûnetle intizar ederken, ileri hattaki topçularımızın ateşe girmiş olduklarını Dardanos'un seri atımları obüs ve havan mermilerinin bilhassa merkez grupu civarında çıkardıkları su sütunları ile takibediyorduk.

Öğleden biraz evvel, Çimenlik'te şiddetli bir infilâktan sonra yangın çıktığını, düşman ağır topları ile 3 adet 35,5 (35 çap) santimetrelik topu ile en kuvvetli bataryamız olan Anadolu Hamidiyesini devamlı surette ateş altında bulundurmakta ve tabyanın kısa ve tam isabetlerden mütevellit su sütunları ile duman bulutları arasında sıkışık vaziyette olduğunu gördük. Batarya kumandanı Vosidlo Beyden telefonla vaziyeti sordum. Beden siperlerine vâki olan isabetlerle bazı top döşemelerinin toprakla dolduğu, fakat vakit buldukça temizlendiği ve ciddî bir hasar olmadığı, düşman gemilerinin menzillerine girince, âzami mesafeden ateş açacağı cevabını alarak biraz müsterih olmakla beraber muharebenin aleyhimize cereyan etmekte olduğunu farkediyor, pek ümitli olduğumuz 17 mart son torpil hatlarımızdan da üzerinden geçtiklerini tahmin ettiğimiz halde düşman gemilerinin torpillerimize çarpmamasından müteessir oluyorduk.

Düşman merkez grupunun cenahlarından sahillerimiz boyunca ilerliyen Fransız gemileri Akyar - Soğanlı hattına 5000 metreye kadar sokulmuş ve bütün topları ile ileri sahil bataryalarımızı müessir ateş altında bulundururken büyük taret topları ile de esas bataryalarımıza ateşe başlamışlar, bu suretle Fransız gemileri menzilimize girdiklerinden, Hamidiye ve Mecidiye de 35,5 ve 24 santimetrelik toplarımızın mukabeleye başladıkları görülmüştü. Saat 13 e doğru muharebe son şiddetini bulmuştu. Vaziyet her on dakikada bir telgrafla Babıâliye bildiriliyordu.

DE 18 MART

liği vazifesini ifa ederken tuttuğu hâtıra defterinden alınmıştır. Kendisine rahmet dilerken, bu tarihî vesikayı okuyucularımıza sunuyoruz.

Karargâhtan atışlarını pek açık olarak takibettiğimiz Dardanos'un telefonu işlemiyordu. Ateş kestiğini, düşmana mukabeleye uğraşan Anadolu Hamidiye'sinin salvolarının seyrekleştiğini teessürle görüyorduk. Bazı mermi parçaları tarassut mevkiimizin etrafına kadar gelmeğe başlamış, hattâ bunlardan biri Üçüncü Kolordudan ziyaret ve irtibat için Esad Paşa karargâhından gelmiş olan Erkânıharb Binbaşı Sedat Beyin hemen önüne düşmüştü. Muharebe bu yolda devam ettiği takdirde esas bataryalarımızın faaliyeti bunaltıcı düşman ateşi altında mühim sekteye ve ârızaya uğrayabilirdi. Serseri torpillerimiz akıntıya bırakmaya çoktan başlanmıştı. Cephanesi nispeten bol olan ve mestur mevzileri sayesinde gemi ateşlerine pek az mâruz kalan obüs bataryalarımızı daha canlı harekete sevkten başka yapılacak bir tedbir bulamadım. Sınıf arkadaşlarımdan bulunan, Tenker sırtlarında yerleştirilmiş olan obüs taburu kumandanı Rifat Beyi telefonla bularak «Denizde gördüğümüz su sütunlarının azlığından bataryalarımızın atışlarının ağır gittiğini zannediyorum. Ana bataryalarımız çok ağır bir ateş altındadır. Düşman gemilerinin bilhassa merkez grupunu daha seri surette ateş altına alınız.» dedim. Aldığım cevapta «Bütün bataryalarının bilâfasıla atışa devam etmekte olduklarını ve denizde az gördüğümüz su sütunlarının bizzat tarassudatım neticesi mermilerin gemilerin güvertelerinde patlanmakta olmasından ileri geldiğini, düşman merkez grupu gemilerinde mühim hasarat olduğunu ve âzami dikkat ve gayretle çalıştığını,» bildirdi.

Dardanos'un Asarı Tevfik zırhlısından çıkarılan seri 15 santimetrelikle de takviye edilen bu güzel bataryamızın vaziyetini öğrenmek üzere karargâhtan erkânıharb namzedi Mülâzım Ali Beyi göndermiştim. Mumaileyh bilâhara Romanya'da Seret hattı taarruzuna iştirak eden fırkamızda müstahdemken şehit düşen, faal ve pek değerli bir arkadaştı. Atı ile bataryaya kadar gidip avdet ettiği zaman Yüzbaşı Hasan ve Mülâzımı Mevsuf'un batarya mevziinde şehit olmuş ve topların kâmilen tahrib edilmiş olduğu haberini getirmişti. Saat 13,5 a doğru vaziyet ciddileşmiş, torpillerimizden bir yardım görülmediği takdirde netice, talih-i harb dediğimiz, takdir-i Hüda'ya kalmıştı. Çok geçmeden düşman donanmasının gerek merkez grupu gemilerinde ve gerek cenahlarında bulunan Fransız zırhlılarının bazı hareket ve atışlarında bir duraklık vuku bulmuştu.

Biz kendi dertlerimizle meşgul bulunduğumuz için ateşlerimizin düşman üzerindeki tesirlerini takibe imkân bulamamış, fakat biraz sonra merkez grupundan Inflexible kruvazörü ile Agamemnon zırhlısının hat gerisine doğru çekilmekte olduğunu öğrenmiştik. Rumeli ve Anadolu sırtlarındaki karşılıklı obüs bataryalarının mermileri tesirini göstermiş, aldıkları isabetle gerek Agamemnon, gerek Inflexible güvertelerinde mühim hasarlara uğramışlar, Agamemnon'un baş tareti de işlemez hale gelmiş, Inflexible'de yangınlar olmuş, aldığı bir torpil yarasından su almağa ve muvazenesini kaybetmeğe başlamış olduğundan, her ikisinin hattı harbden çekilmesi amiral tarafından emredilmiş.

Fransız zırhlılarından önde bulunan Suffren ve Gaulois da 24 ve 35,5 luk mermilerimizin isabetleriyle fazlaca hırpalanmış ve tehlikeli hasarlara uğramış bulunmaları hasebiyle yerlerini Bouvet ve Charlemagne'la değiştirmek mecburiyeti hâsıl olmuş.

Bu yüzden düşman donanması ateşlerinin geçirdiği fâsıladan istifade ederek esas bataryalarımız, top döşemelerine yıkılan toprakları temizlemeğe ve bazı ufak - tefek ârızalarını gidermeğe vakit bulduklarından, ateş kuvvetlerini arttırmış ve menzilleri içinde bulunan Fransız gemilerine ateşlerini teksif etmişlerdi.

Gaulois'nın baş tarafında açılan bir rahneden dolayı pruvası denize gömülmüş, diğerleri de mühim hasarlara uğramış bulunan Fransız gemilerinden artık hayır kalmadığını gören De Robeck, sabahtan beri kısmen Boğaz dahilinde, kısmen methal civarında ihtiyatta tuttuğu ve obüs bataryalarımızı tahribe memur ettiği Irresistible, Ocean, Triumph, Majestic, Cornwallis, Vangeance, Albion, Dublin'den mürekkep ikinci grupundan bazılarının, Fransızların yerini almasını emretmiş olduğunu cereyan eden harekât gösteriyordu.

Saat 13.45 te yerlerini İngilizlere bırakmak üzere çekilmekte olan Bouvet'nin müthiş bir infilâk ile birkaç saniye zarfında yüksek bir su sütunu içinde kaybolduğu görüldü. Hemen bütün mürettebatı ile batan Bouvet'nin ölüm darbesini mayından aldığı muhakkak addolunmakta ise de, top ateşlerimizle taretlerinin tahrib edilmiş ve muhtelif yerlerinde yangınlar çıkmış, birçok zayiata uğramış, su kesiminden yaralar almış olduğu ve hattan geri alınması icabettiği de müspettir.

Hepimizin yüzünde bir ümit tebessümü belirmiş, sabahtan beri tedricen artan yüreğimizdeki ağırlığın azaldığını duymuştuk.

Bana gelince, sabahtan beri taşımakta olduğum mânevi mesuliyet yükünü, birkaç dakika sonra tarassut mevkiine gelmiş olan Cevad Paşa'ya tebşiratımla, atmış olmakla, hem müsterih olmuş, hem umumi vaziyetin ümit verici bir hal aldığını, vazifemin de hafifiemiş olduğunu görerek ayrıca memnun olmuştum.

Saat 16 sularında yanımda bulunan Amiral Merten'in büyük bir sevinçle ve yüksek sesle şif şif yatıyor dediğini duydum. Akarlar'ın ilerisinde 15.000 tonluk Irresistible'in ateşini kesmiş, bir yana yatmış vaziyetini fark ve etrafını saran birçok küçük geminin onun tahliyesiyle meşgul olduğunu tahmin ettik. Ocean da bilhassa Karantina sahillerine doğru akıntıya kapılarak yaklaşan Irresistible'e yardım etmek için ilerlemek istemiş ise de, Irresistible'i batırmak üzere açtırılan mütaaddit bataryalarımızın ateşinden o da mütaaddit yaralar almış ve arkadaşını kurtaramadan patlıyan bir torpilimizin açtığı cesim rahne tesiriyle sulara gömülmüştü.

De Robeck devam eden bu zayiat karşısında torpillerimizin de toplanamadığına kani olduğundan zaferden ümidini kesmiş, tahliye edilen Irresistible'i Boğaz sularına terk zaruretinde kalmış olacak ki, saat 16.30 da bütün geri kalan donanması ile methale doğru çekilmeğe başladığını görerek geniş bir nefes aldık ve kalbimiz Cenabı Hakkın milletimize bahşettiği bu mühim muvaffakıyetten dolayı şükran hisleriyle dolu olarak hava kararırken karargâhımıza döndük.

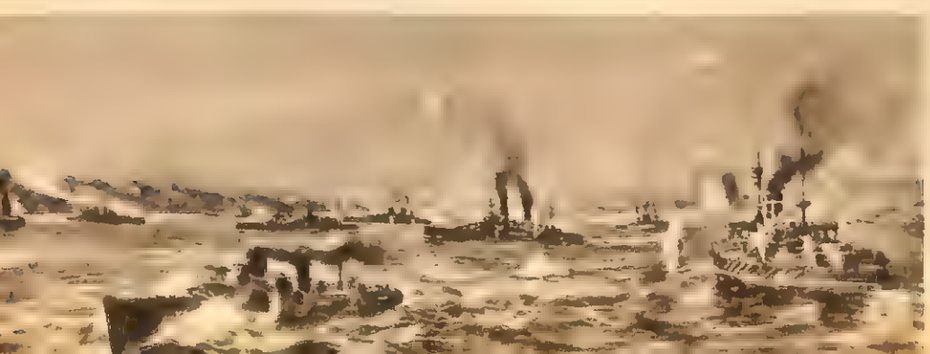

18 mart 1915 akşamı İtilâf donanması, zaferi Türk bataryalarına bırakarak Boğazdan böyle çekilip gitmişti. (Ressam İsmail Hakkının fırçasından)

TÜRKÇEYİ İYİ BİLİYOR MUSUNUZ?

Ş. KUTKAN

NEÛZUBİLLÂH!

Arapçada (neûzu) (sığınırız) demektir. Hepsi birden (Allaha sığınırız!) mânasına gelir.

(Eûzu billâh) da (Allaha sığınırım) demektir.

■

KİSBET

Pehlivanların giydikleri şalvarımsı külotun adıdır. Aslı, Arapça (kisvet) tir; yani giyilecek şey demektir.

■

KINNAP

(Kunneb), Arapçada bir cins ketenin ismidir. Kınnap, ondan bozmadır. (Kırnap) şekli yanlıştır.

■

LÂYIK - MÜSTAHAK

Bu iki kelimeden (lâyık) ı çok defa (müstahak) yerinde kullanıyoruz. Halbuki bunların mânalarında tam bir karşıtlık vardır. Bir kere, (lâyık) ta (liyakat) mânası vardır. Halbuki (müstahak) ta liyakat değil, aksine tecziye mânası mevcuttur. Meselâ, çalışkan bir çocuk mükâfata (lâyık), hırsız ise cezaya müstahaktır. (Rüşvet alan memur hapis cezasına lâyık oldu) denmez.

■

ÜCRET, BEDEL

Bu iki kelimenin de mânaları birbirine yakın olduğu için, bunları karıştıranlara rastanmaktadır.

Bedel, satılan malın bedeli olarak alınan paradır. Ücret ise, beden veya fikir çalışmasına karşılık alınan paradır. (İşçi bedelini aldı) denmez, (işçi ücretini aldı) denir. (20 kahve ücreti olarak kahveciye ödenen para) denmez, (20 kahve bedeli olarak kahveciye ödenen para) denir.

■

KAŞIK

Bu kelimenin yemekle, içmekle hiçbir ilgisi yoktur. Doğrudan doğruya Türkçe kaşımaktan gelen bir kelimedir. Eski Anadolu evlerinde başı kaşığa benzer, fakat sapı çok daha uzun bir alet vardı ki bununla sırtın el yetişmiyen tarafları kaşınırdı.

Kaşağı da aynı köktendir.

■

KEZALİK

Artık pek kullanılmıyan, fakat henüz hâfızalardan silinmemiş bulunan bu kelime, (ke) ve (zâlike) parçalarından mürekkeptir. (Ke), (gibi) demektir. (Zâlike) de (bu) mânasına gelir. İkisi birden (bunun gibi) demektir. (Zâlike) nin sonundaki (e) düşünce, kelime (kezalik) şeklini almıştır.

■

İSTİFA

Bu kelimenin (af) tan geldiğini çoğumuz bilmeyiz. (İstifa), herhangi bir vazifeden affedilmeyi istemektir. Biz bu af sözünü, şimdi, (işten el çektirilmek, azledilmek) mânasında (vazifeden affedilmek) tâbirinde kullanıyoruz.

Vasfi Rıza Zobu

Heyeca

Gazi Paş

gece piy

BİR HATIRA — Sene 1341. Taksim bahçesi. Gruptaki hemen hemen herkes çiçeği burnunda. İşte arka sırada Mahmut Moralı, Hâzım, Muvahhit, Vasfi Rıza Zobu, Raşit Rıza, Behzat Butak, Kemal Küçük, oturanlardan soldan ikinci Bedia Muvahhit, Aznif, Şaziye ve en önde hasır şapkası kucağında Muammer Karaca. (Şapka Kanunu o sene kabul edilmişti.)

Biz yine gelelim, bundan iki hafta evvel bıraktığımız yere: 16 temmuz 1923 pazar günü akşamı Kordonboyu, fevkalâde hareketli bir haldeydi... Gazi Mustafa Kemal Paşa, refikası Lâtife Hanım ve galip kumandanlariyle, vereceğimiz temsile gelecekti...

İbnürrefik Ahmet Nuri Beyin, «Hisse-i Şayia» isimli komedisi oynanacaktı. Salon, kapısından, sahnenin önüne, «hususi koltuk» ların arkasına kadar her yer doluydu... «Hususi koltuklar» dediğim; Gazi, refikası ve kumandanları için, evlerden, konaklardan iğreti olarak tedarik edilmiş olan koltuk ve kanepelerdi. Halkın arasında ve en ön sırada Paşa ile Lâtife Hanımın oturacağı iki koltuğun karşısına da örtüsiyle beraber, bir masa konmuştu... [Ne yazık ki, o tarihlerde gece resim çekmeğe mahsus öyle ışık parlatan aletler daha icad edilmemişti... Yoksa, «Türk Tiyatrosuna gelen ilk Devlet Reisi» nin seyirciliğini tesbit edebilmek, bizim tarihimiz için kıymetli bir vesika olurdu...]

Bütün hazırlık tamamdı. Aktörü de, seyircisi de vazifesi başındaydı. Yalnız suflör yerinde yoktu!... Bir an, sahnenin içinde bir telâş, oradan oraya koşuşmalar oldu. Dekor aralıkları, sandalye, koltuk kenarları, örtülerin, halıların altları, hulâsa akla gelen her köşe bucak, herkes tarafından aranıp taranmakta idi.

Bu telâşa sebebiyet veren; suflörün, «Yahu, piyesi gören var mı? Ben bulamıyorum!» cümlesi olmuştu. Evet, o gece Gazi Mustafa Kemal Paşanın karşısında oynanacak olan «Hisse-i Şayia» nın yazılı olduğu «defter» meydanda yoktu. Gerçi, içinde rolleri olan erkek sanatkârlar bu komediyi, sufleye ihtiyaç duymadan da oynayabilirlerdi... Hepsinin eski rolleriydi. Fakat hanımlar?... İlk defa sahneye çıkacak olan «Müslüman Türk» kadınları?... İstanbul'da iken rollerini yazmışlar, ezberlemişler, provalarını da yapmışlardı ama; ne de olsa acemi idiler. Bir takıldılar da durdular mı, karşılarındaki ustaların da ağızları kilitlenir, iş dilsizler mektebindeki temsile dönerdi. Şakaya, kayıtsızlığa, «adam sende, idare edilir» gibi lâubali mütalâalara sığar bir iş değildi bu! Çünkü, Gazi Mustafa Kemal Paşa tiyatro seyrine geliyordu bu akşam!

Suflöre yalvarıyorduk:

— Allah rızası için, iyi bir düşün! Nereye koyabilirsin sen bu defteri?...

Hık mık ediyor, bir şey söyliyemiyordu. Nihayet ağzından baklayı çıkardı:

— Galiba ben onu otelde unuttum!...

— Neee!?...

Biz Kordonboyundayız; otel Karşıyakada... Oraya gidip gelmek için tek vasıta Körfezde işliyen şirket vapurlarıydı. Onlar da bu saate gelmeden seferlerini tatil etmişlerdi. «Kara yolu» diye bir şey yoktu. Kocaman tekerlekli atlı yük arabaları bile zor sökerdi mevcut olan bu tozlu topraklı yerden. Güç veya kolay; ne olursa olsun vakit çok yaklaşmıştı perdenin açılmasına!...

Tanrı hoşnut olsun «Karabiber Mehmet Bey» den... O imdada yetişti. Müdürü olduğu «Körfez Vapurları» şirketinin kaptanlarından birini ele geçirip emrini verdi. İçimizde en beceriklimiz olan Behzat (Butak), piyesi bulmak vazifesini üstüne aldı. Atlayınca vapura, karanlıklara doğru daldı gitti. Biz geride kalanlar mı daha heyecanlıydık; yoksa piyes kâşifliğine çıkan Behzat mı; ölçmeğe imkân yok bunu!... Sinir bozukluğundan sahnenin içinde herkes ayaktaydı... Nasıl olmasınlar! Türk tiyatrosunun istikbali bahis mevzuu idi... Devlet Reisi gelecek; beğenecek: «Türk Sahnesi», «Müslüman Türk kadını» na temlik edilecekti...

Bekle, Behzat yok!... Bekle, Behzat yok! Nihayet Başkumandan tiyatroya geldi. Behzat ancak Başkumandandan sonra, Karşıyaka'dan dönebildi tiyatroya... Onun gecikmesinden dolayı, bütün ümitler kesilmiş, hiç kimsede — sükûnet denen hal bir tarafa — muntazam nefes alacak kuvvet kalmamıştı... O, elinde piyesin yazılı olduğu defterle — düşman kalesinin anahtarını getiren bir fedai gibi karşımıza çıkınca — sevincin, gırtlağımıza kadar getirdiği feryatları güç zaptedip, hemen perdeyi açtık...

Behzadın Karşıyakada piyesi bulma hikâyesi de ömür... Bunu anlatmaktan bıkamam:

Vapur Karşıyaka iskelesine yanaşır yanaşmaz, Behzat, atmış kendini dışarıya... Otele öyle bir dalış dalmış ki... İnlerin, cinlerin top oynadığı bu berhanede, girmediği oda, açmadığı bavul, karıştırmadığı dolap kalmamış!... Otelin iç teşkilâtını anlatmıştım ya; bizden başka müşterisi, müşteriye hizmet edecek bir kimsesi bulunmadığını. Günlerden sonra, ne vazife ile mükellef bulunduğunu bilmiyen; anlatsan da kavrıyamıyan bir hizmetkâr tâyin etmişlerdi. O akşam o dahi otelde yoktu ki, ümit dünyası, «belki görmüştür» diye sorasın!... Hulâsa, ne soracak, ne yardım istiyecek, dert yanacak bir kimse var ortalıkta, ne de piyese benzer bir defter!...

O devirlerde mânevi kuvvetlere hiç bel bağlamamakta olan genç Behzat, ümitsiz bir halde vapura dönerken, ailesinin merbut olduğu Hacı Bektaş-ı Veli'yi hatırlar. Başları sıkılan kardeşlerinin ondan istimdad ettikleri aklına gelir!... İnsan çaresiz kalınca, yakalıyacak mânevi bir etek arar... Sıkıntısından bunalan Behzat da: «Ya Hazreti Pîr! Şu piyesi bulmama himmet eder, kerametini gösterirsen, rûh-u azizin için bir deste mum çırağ eylerim!» diye adakta bulunur...

Behzat diyor ki:

«Bu gönül bağlılığiyle vapura bindim;

RAŞİT RIZANIN ARKASINDAN

Türk tiyatrosuna yarım asırdan fazla emek vermiş olan kudretli sanatkâr Raşit Rıza Samako bir seneye yakın zamandan beri çekmekte olduğu hastalıktan kurtulamıyarak Nişantaşı'ndaki evinde vefat etti. «Fare» piyesinde sevilen bir delikanlı; «Rakîbe» de ıstırap çeken bir koca, «Uçurum» da mağrur genç bir asker; «Eski Rüya» da ince; «Taş Parçası» nda meri bir insan olan merhum Raşit Rıza Samako 1306 - 1890 senesinde Gedikpaşa Tiyatrosunun karşı köşesini işgal eden merdivenli evde dünyaya geldi. Allah ona büyük bir sanat kabiliyeti vermişti. Bu kabiliyeti gösterebilmesi için nefis bir ses, bir sada hazinesi ihsan etmişti. İnsanlara nadirattan olarak bahşedilen «Sıcak kanlılık» onun bütün damarlarına işlemişti... Hulâsa; sahneden seyircinin gönlüne girebilmesi için bütün imkânlara sahip bir talihli olarak sanattaki elli senesini başarıları ile doldurmuştu. Türk tiyatro tarihi kudretli sanatından ve hizmetlerinden dolayı onu parlak sahifelerle anacaktır.

ŞİİRLİ SOHBET — Unar tatlı dilli bir ihtiyar: «Bu hayat memat eyyamında ziyaretime gelen Hayat mensupları berhayat olsunlar» diye söze başladı. Sonra her cümlesinin sonunu bir kafiye ile tamamladı, her konuyu bir şiiriyle ayırdı...

Bir Şişe Bira

RÖPORTAJ: ORHAN TAHSİN

FOTOĞRAFLAR: EROL DERNEK

biraz olsun aydınlatıyordu... Halıların kenarlarına, yağlı boya tablolarla, fotoğraflar asılmıştı... Fotoğrafların, tabloların tümünün konusu, vapurla, denizle ilgiliydi. Mesudiye zırhlısının yağlı boya tablosunun yanında, bir zamanların efsanevi gemisi Yavuz'un fotoğrafı vardı. Öteki köşeye, yandan çarklı bir araba vapuru fotoğrafı konmuştu. Karyolada uzun oturan yaşlı adam:

— Denizi çok severim, dedi. Bu sevgimi evimin duvarlarına işledim. Tabloların içinde yüzüyor gibiyim. Edebiyatçı olmasaydım, bir vapurun kaptan köşkünde bulurdunuz beni...

Sustu. Hâtıralarını derliyor, birbirine bağlıyordu:

— Hayatımda bir defa kaptan köşküne çıktım. Hürriyetin ilân yıllarıydı. Bir gün, araba vapurunun kaptan köşküne çıkıp, Üsküdar meydanını dolduran binlerce insana hürriyetten, adaletten, kardeşlikten söz ettim. Yanımda, o yıl altı yaşına basmış olan oğlum Rıdvan da vardı...

Kerevette oturan orta boylu bir adam, yataktaki yaşlı adama baktı, gülümsedi:

— Babam Salih Saim Unar'la yaşadığım ilk hâtıra bu... Ben, çabuk unuturum. O ise, her önemli olayı günü gününe hatırlar... Sözlerini, bir şiirle bağlamayı sever. Kafiyeli konuşur. Cümlelerinin sonunda kafiye arar. Bir gün şiir yazıyordu. Bana sordu, oğlum «razakı», «rakı» ya kafiye olur mu? diye. Hazırcevaplığım üzerimde olacak ki, kafiye değil, meze bile olur beybaba, karşılığını verdim...

Ayağa kalktı. Can kulağıyla kendisini dinliyen babasının yastığını düzeltti:

— Sevgili babacığım, istersen senin yerine biraz da ben konuşayım... dedi.

Salih Saim Unar, «olur» anlamına gelen bir baş işareti yaptı. Oğlu, babasını anlatmağa devam etti:

— Kafiyeden söz açmıştım. Babamın 1299 dan 1339 a kadar süren 40 yıllık devlet hizmetinde çalıştığı kalemlerin adları bile, şair tabiatına uygun olarak, kafiyeli düşmüştür. Sayayım: Tophane Ruznamçesinde Harcırah ve Tetkik-i Hisabat, Muamelât-ı Zatiye Evrak, Riyaset ve Mâruzat, Topçu Dairesi Yoklama ve Kuyudat, Mekteb-i Harbiye Tahrirat, Sıhhiye Dairesi Birinci Şube ve Istihbarat, Şûra-yı Askerî Mühimme ve Muamelât... O yalnız kafiyeye değil, vezne de düşkündür. Sokaktan bir ses gelmesin, hemen veznini bulur. Meselâ, «tuzlu badem» sözünü duydu mu, «Bu sözün vezni failâtündür» deyiverir. «Sıcak sıcak» a, «mefâilün» ü, «ekmekçi gelmiş» e «müstefilâtun» ü uydurur. Aruz veznine gönül vermiştir, denilebilir. Sözlerini, terkiplerle süslemekten zevk duyar. Eski dile bağlıdır.

Salih Saim Unar, oğlunun sözünü kesti:

— Ne yapalım, dedi, biz eski ve yıllanmış erbab-ı tahrir böyle ölünceye kadar vâdi-i kadîmde ikinci bir Nail-i Kadim ve bir Şair Nedim gibi terkiplerimizle, gül gibi kakladığımız, bülbüller gibi hoşlandığımız aruzumuzla baş başa ve kucak kucağa kalacağız.

95 yılın çizgileri ile dolu yüzünde tatlı bir gülüş belirdi:

— Aruzdan ayrılmamak, vezni bozmamak, kafiyeye uymak üzere, bu sohbetimizi şen bir şiirimle süsleyeyim, dedi. Kaynanamdan şekvacı değildim ama, yine de bir «damat» edasiyle bir şiir yazmadan edememiştim.

Müteahhiller içinde odur en talihsiz
Ki evinde bulunur kaynanası, kaynatası
Hazreti Âdem imiş, ah, yegâne mesut,
Ne saadet yok imiş kaynanası, kaynatası.

Yüzündeki gülümseme dudaklarından gözlerinin içine kadar uzandı:

— Uzun yaşamanın birinci şartı, kaynanasız, kaynatasız bir ömür sürmek, dedi. 50 yıl bir yastığa baş koyduğum zevcem merhum Nigâr Hanım, oğlum Rıdvan, kızım Mediha, bana hayatın cennet yanlarını gösterdiler... Onların sağlık, mutluluk dolu dualarının beni bugünlere eriştirdiğine inanıyorum... Yemek ve içkiler «mide» siyle yaşıyanların «uzun yaşama listesi» olsa gerek. Sigaradan nefret ederim. 95 yıl boyunca içtiğim bira da bir şişeyi doldurmaz. Önüme ne koyarlarsa yerim. Et, sebze diye ayırmam. Yalnız turşu, pastırma, sucuk gibi bekletilmiş yiyecekleri sevmem... Spor yapmadım ama, 70 yıl, her gün 10 kilometre yaya yürüdüm. Bu da yuvarlak bir hesapla, 250 bin kilometre eder... Altı defa dünyayı dolaşmış sayılırım.

Rıdvan Unar, yine söze karıştı:

— Babam durmadan gençliğinden söz etti, dedi. Ben de biraz bugünü anlatayım: Hâlâ şiirler, nesirler yazar. Kalem elinden düşmez... Bazan kapıyı eski dostları çalar. Ama, gelenler, babamdan en aşağı 25 yaş gençtir. Yaşıtları nedense uğramıyor.

Salih Saim Unar'ın gülümseme izleri bir anda kayboldu. Oğlunun sözlerini şöyle noktaladı:

— Yaşıtlarım mı?... Halit Ziya'nın söylediği gibi, hangisini hatırlasam, Fatiha okumak gerekiyor!...

ÇALIŞAN KADINLARA TAVSİYELER

Bu fevkalâde çiçek usaresi sizin için ideal bir sağlık ve güzellik müstahzarıdır.

Güzelliğinize itina için ayrılacak pek fazla vaktiniz olmıyabilir. Fakat sizi bundan alıkoyan bütün meşguliyetlerinize rağmen herhalde güzel görünmek de istersiniz. Üzülmeyiniz... bazı bilginler birçok nâdir çiçeklerin içinden hayret edilecek derecede saf, bâkir bir üsare çıkarmağa muvaffak olmuşlardır ki bunu piyasada Cire Aseptine namı altında bulabilirsiniz. Sabah ve akşam yüzünüze, boynunuza ve ellerinize sürünüz. Derhal tesirini göreceksiniz. Kırmızılıklar, sertlikler, çatlaklar kaybolacak ve cildinizdeki ölü hücreler zail olacaktır. Bunların yerine beyaz, yepyeni hücreler teşekkül edecek. Cildiniz yumuşak, taze ve bir gül yaprağı gibi kadifeleşmiş bir hal alacaktır. Bundan başka, Cire Aseptine, yüzünüzü, ellerinizi beyazlatır, fena hava şartları ve ev işlerinin yıpratıcı tesirlerine karşı da katiyetle korur.

* * *

Dikkat: Côte d'Azurde çiçek toplayan kadınların elleri fevkalâde beyazdır. Bu şahane güzellik müstahzarı işte bu müşahededen doğmuştur.

Eller için ne harikulâde!

Yatmadan evvel ellerinizi Cire Aseptine ile iyice uğuşturunuz. herzaman yumuşak ve kadife gibi olacaktır.

KARANLIK KORKUSU

Çocukların en büyük düşmanı karanlık korkusudur. Yavrunuzu karanlıktan korkmamağa alıştırın. Yatarken ona, korkulu hikâyeler anlatacak yerde, bir bardak ılık süt içiriniz, daha iyi...

DÜNYADA en kuvvetli hissin aşk olduğu söylenirse de bu pek doğru sayılamaz. Çünkü korku hissinin aşktan üstün olduğu birçok hâdiselerle ispat edilmiştir. Korku nedir? Bir hastalık mıdır? Bir bakıma evet. Ama çok defa psikolojik bir hastalık. Hayatımızı ve sıhhatimizi tehdid eden bir hâdise karşısında, şuurumuzun ikazları ve muhakememizin çıkardığı netice, bizi heyecana sevkeder. Bu heyecan çok fazla olursa fizyolojik tezahürler halinde kendini gösterir. Bu çeşit korkular normaldir. Korku hissi her insanda vardır. Ancak ortada korkmak için ciddî bir sebep yokken veya henüz tehlike mevcut değilken, muhtemel bir tehlikeyi düşünerek fazla endişeye kapılanlara korkak denir. Korkunun en büyük düşmanı, yani korkuyu arttıran ve besliyen şey, muhayyiledir. Muhayyile insanı en kestirme yoldan neticeye vardırır. Bu netice aleyhte ve zararlı ise korku baş gösterir. Halbuki hakikat belki tahayyül edildiği gibi neticelenmiyecektir. O vakit de, hayalî netice yanlıştır, korkuya kapılmak da yersizdir. Meselâ denizde boğulmaktan herkes korkar. Ama kısa bir deniz yolculuğunda vapur biraz sallandığı için dalgaların büyüyeceğini, geminin devrileceğini ve batacağını, içindeki insanların da boğulacağını düşünen insan bu sallantıdan korkar. Geminin batma tehlikesi çok fazla olursa, yolcuların yüzde doksanı korkar. Ama bazı kimseler batma tehlikesi yüzde bir bile değilken titremeğe başlarlar. Hattâ sandala, yahut vapura hiç binemiyen kimseler bile vardır. Uçağa binmek korkusu da buna benzer bir şeydir. Demek oluyor ki, korku hissi her insanda aynı derecede değildir, korkutan şeyin cinsi de değişik olur. Korkunun menşeini aramak için çok defa çocukluk çağlarına kadar gitmek icabeder. Çocuklukta idrak pek azdır. Çocuğun yetiştiği muhitte başta ana - baba olmak üzere en yakın bulduğu kimselere büyük itimadı vardır. Onların bütün hareketlerini takibettiği kadar, aynı dikkat ve hassasiyetle heyecanlarını, korkularını ve cesaretlerini de tetkik eder. Çocuğa yapılacak yanlış telkinler, çocuğun muhayyilesini doldurucak uydurma izahat ve hikâyeler onun taze hâfızası üzerinde çok derin izler bırakır. Bu izler uzun yıllar kaybolmaz, hattâ bazan hiç kaybolmaz, sadece şekil değiştirir. Yaş ilerler, çocuk koskoca insan olur. Küçükken zihninde yer etmiş olan korku başka bir kisve ile onu takibeder. Müşahhas tehlikeler karşısında korkmak gayet tabiîdir. Ama çocuklarda yer eden korkuların çoğu muhayyeldir.

Hayal mahsulü mevzuların en güzel tecessüm ettirildiği vasat ve zemin karanlıktır. Karanlık, üzerine hiçbir membaın ışık vermediği renksiz ve siyah bir sinema ekranı gibi muhayyileyi çalıştırır. Çocuk dinlediği dev masallarının, şeytan ve hortlak hikâyelerinin bütün kahramanlarını hiçbir şey görünmiyen bu kapkara ekran üzerinde kendi hayal kuvveti ile mütemadiyen seyreder. O mevhum ve korkunç mahlûklarla istemiye istemiye ünsiyet peyda eder. Büyüyünce bu varlıkların hayal mahsulü olduğunu idrak edebilir, ama onların tesiriyle tutuk ve durgun mizaçlı, hattâ mahcup ve çekingen bir insan bile olabilir. Bu korku başka konulara da sirayet edebilir. Meselâ okul korkusu. Okula gitme çağında, çocuğun ilk ders yılının ilk ders gününde ağlayıp çırpındığı, okula bir türlü başlamak istemediği çok görülmüştür. Zamanla okulda korkacak, sıkılacak bir şey olmadığını öğrendikten sonra, oradan ayrılmak istemez. Çocuğa, korktuğu mevzuların iç yüzünü onu ürkütmeden, zorlamadan yavaş yavaş izah etmek ve tanıtmak, korkunun en iyi ilâcıdır. Bunu küçük yaştan itibaren yapmalı, çocuğu korkmamağa alıştırmalıdır.

Mahcubiyet ve aşağılık duygusu da korkunun bir başka türlüsü sayılabilir. Çocuk kendinde akranlarına nazaran bir kusur bulur, kendi aleyhinde onlardan farklı bir tarafı olduğuna kanaat getirirse, zamanla bu fikir bir aşağılık duygusu halinde gelişebilir. Aşağılık duygusu ise iradeyi zayıflatır, şahsiyeti öldürür. Çocuk büyür, hayata atılır, ama şahsiyeti daima silik kalır. Aşağılık duygusu şeklinde başlıyan bu haller ilerde korku şekline dönebilir. Halbuki, ruhi faaliyet ile bedenî faaliyet birbirlerine çok bağlı iki hayati fonksiyondur. Bunların beraber inkişaf ettirilmesi lâzımdır. Ruhi depresyolar zamanla fizyolojik ârızalar da yapabilir. Asabi mizaçlı çocukların bu hallerini bazan ırsi olarak gelen bozukluklarda da aramak lâzımdır. Derse kalktığı zaman, bir bahsi bildiği halde anlatamıyan, imtihan kapılarında düşüp bayılan çocukların, bu zayıf taraflarının sebebi, belki de küçük yaşlardaki karanlık korkularıdır. Karanlık, insanları daima ürkütmüştür. Görme hassasının vazifesini yapamadığı yerlerde büyük insanlar bile emin adım atamaz, bir ürküntü duyarlar. Çocuklar üzerinde ise karanlığın tesiri daha fazla ve derindir. En korkunç hayaller karanlıklarda yaşar, bilinmiyen varlıkların vatanı yine karanlıktır. Karanlık bazı çocuklara o derece tesir eder ki, zihinlerinde kurdukları öcü, umacı gibi hayalî yaratıklar bazan rüyalarına kadar girer, onları bağırtarak, sıçratarak uykularından uyandırır. Yatak odalarında ışık yakmak karanlık korkusuna karşı iyi bir çare değildir. Çocuğu karanlıktan korkmamağa alıştırmak lâzımdır. Bunun için de korkuyu yenmesinde ona yardım etmek, ona müspet telkinler yapmak en doğru hareket olur. Ele aldığımız bu konu, çocuk terbiyesi bahsinin en mühim fasıllarından biri, belki de en önemlisidir. Bu konuda her şeyden önce çocukların çok küçük yaştan itibaren, en büyük düşmanı olan karanlık korkusunu onlara aşılayıcı hareketlerden kaçınarak işe başlamalıyız. Onlara müspet telkinler yapmalıyız. Sağlam bir beden ancak sağlam bir ruh yardımı ile işe yarıyabilir. Yersiz müdahalelerle korkutulmuş bir çocuk ilerde ne kendisine, ne de cemiyete faydalı olabilir. O halde çocuklarımıza yatmadan önce korkulu hikâyeler anlatarak zihinlerini bulandırmıyalım.

GECE YARISI ÂŞIKLARI

FORMA: 9

BU SAHNE MARCEL'İ ÇOK SEVİNDİRMİŞTİ. HELE PATRONUN KARISI BİNBİR DEREDEN SU GETİREREK ÖZÜR DİLEYİNCE DELİKANLININ KEYFİNE DİYECEK YOKTU.

BU ARADA PATRONUN KARISI DA MASASINA DÖNMÜŞTÜ.
— Malûm hikâye herhalde... Delikanlı mağazaya girip genç kızı görünce yıldırımla vurulmuşa döndü ve 180 bin frangı bayılıp onu donattı.
— Yalan söylemedi... malûm? Paralar kasada mı bakalım?
— Hakkınız var... Hemen mağazaya kadar gidip kasayı bir kontrol etmeli. Böylece için rahat eder biraz. Beş dakikada dönerim.. Siz oturun.
— Yarın sabah saat 8 de mi gidiyorsun? Aklıma Kül Kedisi geldi...
ha çok vaktimiz var...
FRANÇOISE İLE MARCEL DANSLARINI HENÜZ BİTİRMİŞLERDİ Kİ PAUL MAĞAZAYA VARMIŞ VE KASAYI AÇIP 180,000 FRANGI SAYDIKTAN SONRA RAHAT NEFES ALABİLMİŞTİ.
BU ARADA FRANÇOİSE VE MARCEL MASALARINA DÖNMÜŞLERDİ. GENÇ KIZ MARCEL'E BAŞKA YERE GİTMELERİNİ TEKLİF ETTİ.
— Gelecek yıl yine karşılaşırız inşallah... Dükkâna girdiğiniz zaman sizi hemen tanıdım. Senelerden beri hayalimde yaşattığım erkektiniz.
— Belki boyunuz benim düşündüğümden biraz daha büyük. Fakat gülüşünüz, hareketleriniz, tıpkı ona benziyor. Hattâ hayalimdeki o adama bir de ad takmıştım... İyi ama bütün bunları neden anlatıyorum.
— Biraz fazla içki içtin herhalde Françoise!
— Doğrusunu isterseniz yarın sabah erken saatte kalkıp gitmenizi hiç istemiyorum. Siz gideceksiniz ve ben tekrar yalnız kalacağım.
— Peki yarın gitmem.
— Söz mü?
— Söz tabiî!
MARCEL'LE FRANÇOİSE MASALARINDA KONUŞURLARKEN, PATRON DA MAĞAZADAN DÖNMÜŞTÜ.
— Hayrola?
— Para kasada imiş...

AĞUSTOS SICAĞI

YAZAN: W. F. HARVEY

ÇEVİREN: ÇİĞDEM TALU

Londra — 20 ağustos 1900

HAYATIMIN bence en önemli gününü yaşadım. Olaylar bütün teferruatiyle aklımdayken, onları mümkün olduğu kadar açıkça yazmak istiyorum.

Her şeyden önce ismimin James Clarence Withencroft olduğunu söylemeliyim. Mesleğim ressamlıktır. Tek akrabam olan kızkardeşim beş sene önce öldü. Şimdi tamamiyle yalnızım.

Sabah dokuzda kahvaltı edip gazetelere göz gezdirdikten sonra pipomu yaktım ve bir resim konusu bulabilmek ümidiyle düşünmeğe başladım. Oda, kapı ve pencereler açık olduğu halde dayanılmıyacak kadar sıcaktı. Ben de, civarda en serin ve rahat yerin, gölün öte kıyısı olabileceğini düşünerek oraya gitmeğe karar verdim. Hemen bir şeyler çizmeğe başladım. Yemeğimi bile ihmal edecek şekilde işimle meşguldüm. Ancak, St. Jude Kilisesinin saati dördü çaldığı zaman resmi bitirebilmiştim. Netice, acele bir karalama olmakla beraber, eminim, şimdiye kadar yaptıklarımın en mükemmeliydi.

Resim, cinayet suçu ile mahkemede bulunan bir adamın, hâkimin kararını dinleyişini gösteriyordu. Adam şişmandı, adamakıllı şişman. Kaba elleriyle parmaklığı kavramış, gözleri bir noktaya dikilmiş, hareketsiz duruyordu. Yüzündeki ifade, korkudan ziyade, tam mânasiyle bir çöküntü gösteriyordu. Resmi katladım ve nedense cebime koydum. Sonra da iyi bir şey yapmış olmanın verdiği rahatlıkla evden çıktım.

Evden çıkarken hatırlıyorum ki niyetim göl kıyısına gitmekti, fakat ondan sonra nasıl yürüdüm, nereye gitmeyi düşündüm, hiç bilmiyorum. Yalnız bir şeyin farkındaydım, o da, tozlu asfaltan yükselen sıcak dalgasıydı. Gökteki bakır rengi bulutun koparacağı fırtınayı, dört gözle bekliyordum. Aşağı yukarı bir, iki kilometre yürümüştüm ki bir çocuğun saati sormasiyle kendime geldim. Yediye yirmi vardı.

Bir, iki adım sonra kendimi bir bahçe kapısının önünde buldum. Kapının üstünde şöyle bir yazı vardı:

CHS. ATKINSON
Mermer İşçisi

Bahçeden neşeli bir ıslık, çekiç gürültüsü ve çeliğin taşa çarpmasından doğan madenî ses geliyordu.

Birden içeri girdim. Arkası bana dönük bir adam, oturmuş, önündeki mermeri yontuyordu. Ayak seslerimi duyunca döndü, ben olduğum yerde kalakaldım. Biraz önce resmini yaptığım adam karşımdaydı. İri gövdesiyle orada oturmuş, kırmızı bir mendille terini siliyordu. Yüzü, resimdeki adama tıpatıp uymakla beraber ifadesi tamamiyle değişikti. Kalktı, eski bir dostmuşum gibi elimi sıktı. İzin almadan içeri girdiğim için özür diledim:

— Dışarısı o kadar sıcak ve boğucu ki... dedim. Burası çöl ortasında bir vâhaya benziyor.

— Vâhaya benzeyip benzemediğini bilemem... dedi. Ama, hava hakikaten çok sıcak. Buyrun, oturun.

Oturdum ve:

— Çok güzel bir taş bu... dedim.

Başını salladı:

— Bir bakıma öyle... dedi. Yüzü umduğumdan iyi ama, arka tarafında bir çatlak var. Böyle bir mermere iyi iş tutturulamaz. Yazın mesele yok da, foyası kışın çıkar. Taşın kusuru karakış bastırınca belli olur.

— Öyleyse neden uğraşıyorsunuz? Adam güldü:

— İnanmıyacaksınız ama, bunu bir sergi için hazırlıyorum... dedi. Yalnız ressamlar sergi yapmaz ya, biz de yaparız. Mezar taşlarında yapılabilecek küçük değişiklikler, yenilikler filân...

Ben, tedirgin olduğum için az konuşuyordum. Bu adama raslamamda bir tuhaflık, bir sır vardı.

Mister Atkinson nihayet işini bitirdi, bir oh çekerek ayağa kalktı. Bana gururla taşı göstererek:

— Eee, nasıl buldunuz bakalım?... dedi.

Üzerinde şunlar yazılıydı:

Burada, ansızın göçen
JAMES CLARENCE WITHENCROFT
yatıyor
Doğumu: 18 ocak 1860
Ölümü: 20 ağustos 1900

«Ömrün ortasında bile ölü sayılırız»

Bir an sesim çıkmadı. Sonra sırtımdan gelen bir ürperme hissettim ve bu isme nerede rasladığını sordum.

— Bir yerde raslamadım... diye cevap verdi. Bir isim aradım ve aklıma ilk geleni yazdım. Neden merak ettiniz?

— Tuhaf bir tesadüf ama, bu benim ismim... dedim.

Şaşkınlığını belirten bir ıslık çaldı:

— Peki, tarihler de tutuyor mu?

— Ancak bir tanesini biliyorum şimdilik, o da doğru.

— Belâlı bir iş bu... dedi.

Hem, o benim bildiğim kadarını bilmiyordu. Cebimdeki resmi çıkardım ve gösterdim. Bakarken, yüzündeki ifadenin değiştiğini, resme gittikçe daha fazla benzediğini görüyordum.

— Daha dün, karım Maria'ya, cin, peri yoktur, inanma diyordum... dedi.

İkimiz de cin, peri görmemiştik ama, ne demek istediğini anlıyordum.

— Belki ismimi bir yerde duymuşsunuzdur... dedim.

— Siz de beni belki bir yerde görmüş, unutmuşsunuzdur. Geçen sene sayfiyeye gittiniz mi? diye sordu.

Hayatımda hiç sayfiyeye gitmemiştim. Bir süre konuşamadık. İkimiz de aynı yere bakıyorduk, aynı şeye takılmıştık. Taşın üzerinde tarihlerden biri doğruydu, öbürü...

Mister Atkinson:

— İçeri buyrun, beraber yemek yiyelim... dedi.

Karısı, ufak - tefek, neşeli, sıhhatli bir taşralı kadındı. Kocası, beni ressam bir arkadaşı olarak tanıttı. Yemekten sonra, kadınla, yarım saat kadar, şuradan buradan konuşmak zorunda kaldım. Dışarı çıktığım zaman Atkinson taşın üzerine oturmuş, sigara içiyordu.

Konuşmamıza bıraktığımız yerden devam ettik.

— Bunu sorduğum için özür dilerim, dedim. Ama mahkemeye gitmenizi icabettirecek bir şey yaptınız mı?

Başını salladı:

— Hayır, dedi. İşim iyidir, iflâs etmedim, dolandırıcılık, sahtekârlık yapmam.

Kalktı, taşlıktan bir kova aldı ve çiçekleri sulamağa başladı.

— Bu sıcakta günde iki defa sulamak tâzım... dedi. Nerede oturuyorsunuz?

Adresimi söyledim. Sıkı bir yürüyüşle bir saatlik mesafedeydi.

— Bakın... dedi. Bu meseleyi açıkça konuşalım. Şimdi eve dönerseniz yolda bir kaza ihtimali mevcut, otomobil çarpar, her şey olabilir.

Akla, hayale gelmiyecek şeylerden öyle büyük bir ciddiyetle bahsediyordu ki, dört, beş saat önce olsa bunlara güler, geçerdim. Ama o sırada gülmedim.

— En iyisi, saat on ikiye kadar burada kalmalısınız. Üst kata çıkar, birer sigara içeriz, oraşı serin de olur... dedi.

Şaşkınlık içinde kabul ettim.

Şu anda, alçak tavanlı çatı odasında oturuyoruz. Atkinson'un karısı uyumağa gitti. Kendisi karşımda oturmuş, sigara içiyor ve çelikten yapılmış sivri uçlu keskilerini biliyor. Havanın ağırlığından fırtınanın yaklaştığı seziliyor. Bunları pencerenin önünde duran kırık dökük bir masada yazıyorum. Aletlerini ustaca kullanabilen Atkinson, birazdan masayı tamir eder herhalde. Çünkü, elindeki keskiyi hazırladı.

Saat on biri geçiyor.

Bir saat sonra artık burada olmıyacağım.

Sıcak da gittikçe bastırıyor.

İşte bu, insanı çıldırtmağa yeter

Marilyn Monroe

ANLATIYOR

Arthur Miller'le Hayatım

Son yılların «Sarışın Bomba» diye anılan cazibeli yıldızı Marilyn Monroe, sinir buhranları atlattı. Onun için bütün kapılar gene eskisi gibi açık. Üçüncü kocası Arthur Miller'den ayrıldıktan sonra evlilik hayatına ait intibalarının yalnız müspet taraflarını anlatıyor. Ayrılış sebebini kesin olarak nedense açıklamıyor. Yanda Arthur Miller'in son resimlerinden birini görüyorsunuz.

DIMAGGIO ve Dougherty'den sonra, üçüncü kocası Arthur Miller'den de ayrılan otuz dört yaşındaki ünlü yıldız Marilyn Monroe, bilindiği gibi son zamanda bazı sinir buhranları geçirerek tedavi görmüştü. Şimdi yeniden sanat hayatına devam etmek azmi ile bir takım angajmanlara girmiş bulunuyor. Yakında Broadway'de Çekof'un «Vişne Bahçesi» isimli piyesinde oynıyacak. Kırk beş yaşındaki piyes yazarı Miller'le olan evlilik hayatları başlangıçta pek ahenkli gidiyordu. Sarışın artist, Miller'le pek mesut günler geçirmiş olduğunu bugün dahi tasdik ediyor. Sonu iyi gelmemiş olmakla beraber bu evlilik Marilyn'in hayatında, çok önemli bir safha teşkil etmiştir. Günün birinde yapacağı dördüncü bir izdivacın onu ne dereceye kadar tatmin edeceği kestirilemez. Muhakkak olan bir şey varsa, o da; üç kocasının içinde en ziyade Miller'in, yaşayışını düzene koyduğu, gerek sanat, gerek günlük hayatında ona daima mânevi destek vazifesi gördüğüdür. Bu evliliğin müspet intibalarını bizzat Marilyn'in ağzından da dinliyebiliriz. Güzel yıldız üçüncü kocasını şöyle anlatıyor: «Onu sevmiştim. Hem ilk tanıdığım günden beri... Bana mükemmel bir sahne artisti olabileceğimi ilk söyliyen adam odur. Bu lâkırdıyı duyanlar o zaman gülmüşlerdi. Hâdise 1951 yılında oluyordu. Benim o zaman sahne ile hiçbir ilgim yoktu. Bendeki istidadı ilk bakışta sezen Arthur'un çok ileri görüşlü, mesleğinde gerçekten dirayet sahibi bir insan olabileceğini tahmin etmiştim. Daha sonraki hâdiseler ve müşterek hayatımız onun bu meziyeti hakkındaki görüşümü yanıltmadı. Bugün aramız açık olmakla beraber bu tarafını takdir etmemek haksızlık olur. Zaten bu da şahsiyetinin en önemli cephesidir. Bunu hiçbir zaman inkâr edemem. New York'taki apartmanımızda ve Connecticut'taki yazlık evimizde ne kadar rahat ve sakin yaşardık. Arthur sabahları saat altıda kalkıp çalışır, öğleden sonra biraz daha uyurdu. Film çevirirken ben de aynı şekilde erken kalkmak zorunda idim. Ama New York'ta böyle bir mecburiyet olmadığı için dokuza kadar rahat rahat uyuyabiliyordum. Orada mükemmel bir de aşçımız vardı. Aşçının izinli olduğu günlerde kocamın sabah kahvaltılarını benim hazırlamam icabederdi. Zaten kanaatimce bir kocanın yemeğini kendinin hazırlama zorunda kalışı kadar nahoş bir şey olamaz. Bu hususlarda biraz muhafazakâr düşünceliyimdir. Bazı kadınlar kocalarına el çantaları veya bir takım kadın eşyaları taşıtırlar. Bunu benim aklım almaz. Böyle noktalarda çok titiz davranmışımdır. Kocama taşıttığım kendime ait tek eşya sadece tarağım olmuştur. O da bazı zaruri hallerde. Kahvaltı faslı bu şekilde bittikten sonra, Arthur çalışmağa koyulur, ben de ekseriya banyoya girer, bir taraftan plâk dinler, bir taraftan da meçmua okurdum. Sonra üzerime sade bir etek ve blûz giyer, sahne dersleri almak üzere özel öğretmenim Lee Strasberg'e giderdim. Öğleyin geç vakit eve dönünce Arthur'la birlikte yemeğimizi yerdik. Yemekte çok defa müzik dinlerdik. Kocam da benim gibi klâsik müziği çok

severdi. Keyfi yerinde olduğu zamanlar bazan caz müziği de dinlediği olurdu. Ama bunu daha ziyade dansetmesini seven dostlarımızın evimize geldiği zamana bırakırdık. Yemekten sonra Arthur biraz uyur, yahut gene çalışmağa devam eder, ben de kendime bir meşgale bulurdum. Evde yapılacak birçok iş vardı. Zaten Arthur'un eski karısından iki çocuğu vardı. Bunlara elimden geldiği kadar iyi bir üvey anne olmağa gayret ettim. Bazan yemek yaptığım da olurdu. Bilhassa Connecticut'taki evimizdeyken... En iyi becerdiğim şey çörek ve şehriye çorbası idi. Yemeklerimizde bol biber ve baharat kullanırdık. Ben baharata ve sarmısağa bayılırım. Arthur'un sarmısakla arası pek iyi değilse de, baharatı o da severdi. Bazan yemekten sonra, işimiz olmazsa, sinema veya tiyatroya giderdik. Bazan da ya bize misafir gelir, yahut biz misafirliğe giderdik. Ama en sevdiğimiz şey uzun gezintilere çıkmaktı. Yalnızlığı ben zaten severim. Uzak ve tenha yerlere gidip dolaştıktan sonra, kafam dinlenir. İşte bu gezmeleri de bunun için çok severdik. Severdik diyorum. Çünkü Arthur da bu bakımdan bana uygundu. Şimdi hatırlıyorum da, bu kendi kendine kalma ihtiyacı bende küçük yaştan beri vardır. Epey büyümüş olduğum zaman bile akşamları geç vakitlere kadar oturmaktan hoşlanmaz, erkenden yatağıma girerdim. Uyku uyumaktan ziyade, yatakta kendi kendime uzun zaman düşünür, bazan bir, iki saat hayaller kurardım. İşte Arthur ile olan evlilik hayatımızdan bende kalan intibalar bunlar. Ondan önceki iki izdivacım, genç ve hayalperest bir kızın ilk evlilikten duyduğu heyecan ve hayal kırıklıklarından ibaret bir safhadır. Birçok kimselerin aklına şöyle bir şey gelebilir: Mademki bu kadar rahat ve memnundun, niçin ayrıldın? Elbet benim de kendime göre hesaplarım vardı. Alın yazısı, elden ne gelir?...»

Marilyn Monroe'nun yandaki resmi, Arthur Miller'le evlenmeden az önce çekilmiştir. Miller, bu durgun güzelliği işlemiş, sessiz ve mahcup bir kızdan, büyük bir sanatkâr ortaya çıkarmış, ama evlendiği bu kadını mesut edememiştir. Üçüncü kocası olan Miller'den de ayrılan Marilyn'in şimdiki halde dördüncü bir izdivaç yapacak hali yok.

Marilyn Monroe'yu meşhur eden en güzel pozlarından bir kaçı

BRIGITTE SÖNÜYOR MU?

Fransanın film çevrelerinde aylardan beri Brigitte Bardot aleyhinde bir hava esiyor. Prodüktörler, halkın Brigitte'ten bıktığını, rezaletlerinin artık herkesi usandırdığını ileri sürerek onunla yeni film çevirmek istemiyorlar. Yukarıdaki fotoğraf Brigitte Bardot'nun son günlerdeki sinirli halini gösteriyor.

● **STRİPTİZCİ VE TONY:** «Tony Armstrong - Jones'a modellik etmektense striptizci olurum daha iyi.» Bu sözleri geçenlerde bir İngiliz gazetecisine söyliyen 24 yaşındaki Sue Bardolph adındaki kapak kızı, Margaret'in kocası hakkındaki kesin hükmünü böylece açıkladıktan sonra şunları ekledi: «Tony çok hoş çocuk, mükemmel bir arkadaş ama, bana bu kış kıyamette Thames kıyılarında yarı çıplak resimlerimi çekmek gibi garip bir teklifte bulundu.»

● **GAZETECİ GÖZETLİYORDU:** Gecenin geç saatlerindeydi. Monte Carlo uykudaydı. Limanda demirlemiş olan yatların bütün ışıkları sönmüştü. Maria Callas ve Aristot Onassis bir gezinti yapmak için işte bu saati seçmişlerdi. Bütün âşıklar gibi yıldızların altında hayal kurmak istiyorlardı. Kendilerini yapyalnız zannediyorlardı. Gece o kadar tatlıydı ki Onassis pardesüsünü çıkarmıştı. Serin havalara hiçbir zaman dayanamıyan Callas ise truvakar vizonuna sıkı sıkı sarılmıştı. Zengin armatör ve opera şarkıcısı el ele tutuşarak yavaş yavaş sahilde dolaşıyorlar, birbirleriyle mırıltı halinde konuşuyorlardı. Fakat o anda bir gazeteci de gizlendiği yerden onları seyrediyordu. Bu sessiz aşk sahnesi geçenlerde cereyan ediyordu. Ertesi sabah bu sahneye şahit olan aynı gazeteci ilk fırsatta Onassis'le konuştu ve evlenme tarihini sordu. Onassis: «Ne evlenmesi?» diye sordu. «Biz sadece arkadaşız.» Buna rağmen, Callas, Roma'dan boşanma kararı alır almaz iki Yunanlının Monte Carlo'da hemen evleneceklerine muhakkak nazariyle bakılıyor.

● **KAYAĞIN TADINI ÇIKARDI:** Kayak sporu hem zevkli, hem de tehlikelidir. Bu sporun tadını tadıp da onu bırakmak istemiyenlerden biri de, Siyam Kıral ve Kıraliçesinin davetlisi olarak bu mevsim Avusturya'da iki hafta misafir kalan Prenses Aleksandra oldu. Saint Anton'un karlı tepelerinde pek iyi beceremediği bu işin şimdi âdeta tiryakisi haline geldi. Ona bu sporu sevdirenlerin başında eski şampiyonlardan Sepp Staffler'i saymak lâzım. Güzel vücutlu genç sporcunun Prenses'le her gün saatlerce meşgul olduğu söyleniyor. Kayak dersleri pek sıkıntılı geçmemiş olacak ki, Staffler'in iki mektubunu Aleksandra hemen cevaplandırdı.

Kent Dükünün Gizli Aşkı

İngiltere sarayının şımarık çocuğu Kent Dükü üç yıldır Kıraliçenin mütemadi ihtarlarına maruz kalmaktadır. Ama son günlerde bu deli dolu delikanlının da bir genç kıza sadakatle bağlanabilecek bir kalbi olduğu anlaşıldı. Yirmi beşinci Kent Düşesi olacak olan bu genç kızın adı Katharine. Kendisinden iki yaş büyük, fakat muazzam bir servetin vârisi... Yanda sevgililer görülüyor.

Avrupa sosyetesinin dedikodulu aşk macerası kahramanlarından Brezilyalı milyoner Baby Pignatari ile İra Fürstenberg, evlendikten bir müddet sonra Amerikadan Avrupaya geldiler. Halen aşklarının doğmasına sahne olan Cortina'da eski hâtıralarını canlandırmağa çalışıyorlar. Resim New York'tan geçişleri sırasında çekilmiştir.

● **YUNAN PRENSESİ SOFIA ÜZGÜN:** Bir ara Norveç Prensi Harald ile evlenme ümidine kapılan Yunan Prensesi Sofia, en yakın sırdaşı olan Kıraliçe Frederika'ya derdini gizlice açmış bulunuyor. Prens Harald'ın Norveçli bir zenginin kızı olan Sonya isimli başka bir kızla seviştiği haberi herhalde, Sofia'yı çok üzmüş olacak. Sızan haberlere göre, annesine, ya Harald'la evlenirim, yahut manastıra çekilirim demiş. Yunan sarayında bu tehdit şimdilik pek ciddiye alınmış durumda değil, ama Prensesin gönül yarasına çare bulmak için, Frederika bir ilâç arıyor.

● **RESEPSİYONDAN KOĞULDU:** Tanınmış İngiliz aktörü Edmund Purdon'un odasında telefon çaldı. Gecenin bu saatinde onu kim arıyabilirdi? Saint Moritz'teki Palace Hotel'in resepsiyonundakiler karısı Alicia'nın aşağıda ısrarla aktörün odasına girmek istediğini, kendileriyle kavga ettiğini bildiriyorlardı. Edmund, kadının katî surette yukarı gönderilmemesini bildirerek telefonu kapadı. Ama Alicia kocasının yukarıda aktris Linda Christian'la beraber olduğunda ısrar ediyordu. Neticede genç kadını güç belâ otelden çıkardılar. Kar tipisi bütün şiddetiyle devam ediyordu. Alicia bir otomobile atlıyarak karakola gitti. Komiser genç kadını teskin etmeğe çalıştı. Gecenin bu saatinde bir şey yapılamıyacağını, gidip istirahat etmesini, ertesi sabah bu mesele ile meşgul olacaklarını söyledi. Alicia o akşam Carlton otelinde bir odaya yerleşti, fakat sabaha kadar uyumadı. Sabahleyin komiser ve ilgili memurlar kadının talebi üzerine Saint Maritz'teki Palace Hotel'de tahkikat yaptılar. Edmund bir kişilik bir oda tuttuğunu, yanında da başka kimsenin bulunmadığını beyan etti. Aksini ispat etmek imkânı yoktu. Ama Alicia bu işin peşini bırakmak istemiyordu. Gazeteciler hâdiseyi duydukları için Alicia'yı buldular. Aktörün karısı hususi detektifler tutacağını ve kocasını o kadınla nasıl olsa bir seferinde yakalıyacağını bildiriyordu. Gerçekten Linda Christian erkekleri baştan çıkarmakla ün salmış bir aktristir. Errol Flynn'den, Portago, Baby Pignatari ve Maurizio Arenas'a kadar birçok şöhretlerle aşk hayatı vardır. Bu sefer de sıranın Purdon'a geldiğini karısı anlamış olacak ki, onları suç üstü yakalamak çin uğraşıyor.

● **YAĞMURDAN KAÇARKEN:** Zengin İngiliz armatörü Harry Dowsett, geçen yaz Edward Langley isimli bir maceraperestle kaçan kızı Katherine'i polis marifetiyle bulup yakalattı ve Yeni Zelânda'ya gönderdi. Son sızan dedikodulara göre, yaramaz Katherine orada da boş durmamış, dok işçlerinden bir gençle sevişmeğe başlamış.

Alman artisti Barbara Valentin, Hollywood'da vücut kıvrımlarını her gün değiştirerek ve sayısız rezaletler çıkararak başarı kazanmağa çalışıyor. Rejisör Jason'u büyülemiş olacak ki, ona yeni bir filmin başrolünü verdi.

Belçika Kıraliçesi Fabiola'nın ağabeyi, ailenin yüz karası Don Jaime de Mora y Aragon, İsveçli şuh yıldız Anita Ekberg'le bir film çevirecektir...

Artist Atkins'in bir mumyası ve kendisi sıra ile sahneye çıkarılıyor, hangisinin canlı olduğunu bilene 50 dolâr mükâfat veriliyor. Fotoğrafta, hakiki Atkins ile bir müsabık görülmektedir.

DEHŞET PERDESİ

YAZAN: DENNIS WHEATLEY
ÇEVİREN: ADNAN ERİM

22

NICHOLAS sessizce acayip konuşmaya kulak verdi. Bu sözler gizli bir şifre olmalıydı. Karanlıktan orta boylu, geniş omuzlu bir karaltı peyda oldu. Fedora'ya yaklaştı. Elini uzattı:

— Bu tarafa buyurun Sayın Horovska.

Nicholas'la o tarafa yürüdüler. Binanın kapısı oradaydı. İçeri girdiler. Geniş omuzlu yabancı, kalın bir demir kolu, kapının arkasına yerleştirdi. Horovska, takdim etti:

— Vatansever kardeşlerimizden Pan Smutny!

Ötekine döndü:

— Yeni arkadaşımız Pan Nicholas Novak.

Nicholas elini uzattı. Tokalaştılar.

Girdikleri yer kapkaranlıktı. Smutny kenarda duran bir meşaleyi aldı. Yaktı:

— Elinizi bana verin. Arkamdan ayrılmayın. Her taraf incecik tellerle örümcek ağı gibi örülmüştür. Bunlar alârm tertibatıdır. Yabancı birisi buraya girdi mi, bir tanesine dokunsa içerde ziller çalmıya başlar. Ben de tedbirlerimi alırım...

Nicholas'la Horovska arka arkaya, Smutny'nin peşine takıldılar. Bina eski bir eşya deposuydu. Beş, altı kat yükseklikte idi. Merdivenleri çıkmıya başladılar.

Smutny, hem yol gösteriyor, hem konuşuyordu:

— Burası bizim en emin yerimizdir. Depo olduğu için şüpheyi çekmez. Arasalar bile bir şey bulamazlar Saklanacak gizli yerleri, kaçacak gizli geçitleri boldur. Bunları hiç kimse bulamaz. Bilmek lâzımdır. Burada korkmadan oturabilirsiniz. Kaçıncıya kadar rahat rahat istirahat edersiniz.

Birinci katı geçip ikinci kata vardılar. Sağa döndüler. Birkaç adım atıp sola döndüler. Sonra tekrar sağa yürüdüler. Düz gittiler. Merdivene vardılar. Üçüncü kata çıktılar. Burada da zikzaklar çizip dördüncü kata yükseldiler. Bir merdiven daha tırmandılar. Nicholas, sonuna geldiklerini zannetti. Fakat yürümekte devam ettiler. Uzun bir koridoru geçtiler. Yine sağa, sola döndüler. Gizli bir odaya girdiler. Smutny tavanda belirsiz bir kapak açtı. Aşağıya bir ip merdiven sallandı. Birer birer tırmandılar. Kendilerini, halılarla döşeli geniş bir salonda buldular. Meşalenin ışığı duvarlarda renkli resimleri aydınlatıyordu. Hayretle etraflarına bakındılar. Smuty merdiveni çekip kapağı kapadı. Doğruldu.

— Burada kendi evinizde gibi oturabilirsiniz. Buyurun, lûtfen koltuklara yerleşin...

Birer koltuk çektiler. Horovska konuştu:

— Sizden bir ricamız var, Pan Smutny! Dün akşamdan beri Prag'dayız. Başımız dertte. Polisler arkamızda. Bin güçlükle kurtulduk. İlk fırsatta bu şehirden ayrılmak istiyoruz!

— İyi ama, çok yorgunsunuz. İstirahate ihtiyacınız var. Bu gece burada korkusuzca kalabilirsiniz. Her ihtiyacınızı temine çalışırım. Birer içki alır mısınız?..

— Teşekkür ederiz. İçkiden evvel birkaç lokma bir şey yesek daha makbule geçer.

— Başüstüne. Şimdi size ne bulabilirsem hazırlarım. Yalnız kusura bakmazsınız tabii...

— Ne münasebet. Yeter ki saframız biraz basılsın!

Smutny hemen kalkıp yanda görünen ufak bir kapıdan kayboldu. Nicholas'la Horovska yalnız kaldılar. Meşalenin alevi duvarlarda acayip gölgeler çiziyordu.

Çok geçmeden ufak kapı açıldı. Smutny, elinde tepsiyle göründü. Misk gibi yemek kokuları salona doldu. Fedora yerinden fırladı. Tepsiyi aldı. Masanın üzerine koydu. Tepside neler yoktu! Çorbadan tutun da peynire, yumurtaya, pastaya kadar!..

Harovska, mahcup vaziyette Smutny'e döndü:

— Ben sizden birkaç lokma birşey rica etmiştim. Bu ikram ettikleriniz bugün pek zor bulunan gıdalar! Müsaade ederseniz, yumurta, pasta gibi şeylere elimizi sürmiyelim.

— Yemezseniz hatırım kalır, Horovska! Bir daha size yardım etmem!

Nicholas gülümsedi:

— Yalnız çorbadan iki kaşık alalım, bize yeter. Zaten öbürlerini yiyecek halimiz yok!

— Hepsini yiyeceksiniz! Hem de nasıl biliyor musunuz? Daha da var mı diyerek!...

Gülüştüler. Kaşıklara sarıldılar.

Horovska, çorbayı atıştırırken maceralarını kısaca anlatmıya başladı. Fakat Bilto'dan bahsetmedi. Nicholas da lâfa karışmadı. Yemeğin sonunda birer sigara tellendirdiler. Smutny, genç kadına döndü:

— Buradan yarın öğleye kadar muhakkak ayrılmak istiyorsunuz, öyle mi?

— Evet. Muhakkak gitmek istiyoruz. Vazifemiz bunu icabettiriyor, Pan Smutny.

— Peki, gitmek için bir plânınız var mı? Size ne şekilde yardım edebilirim?...

— Şimdilik bir plân düşünemedik. Yalnız, hava meydanı lokantasında Jirka isminde bir barmen vardır. Bizim teşkilâta dahildir. Tanıyor musunuz?

— Evet. İsmini duymuştum. Emniyetli bir adamdır.

— Ev adresini biliyor musunuz?

— Bilmiyorum ama, başka bir arkadaşa telefon edip kendisiyle teması sağlıyabilirim.

— Tehlikeli olmaz mı?

— Merak etmeyin. Hiçbir şey olmaz. Biz her zaman şifreli konuşuruz.

Smutny, duvardan belirsiz bir kapak açtı. Elini uzattı. Telefon âhizesini çıkardı:

— Jirka'ya ne söylememi istiyorsunuz, sayın Horovska?

— İsmimizden bahsetmeyin. Bir kadınla bir erkeğin ilk fırsatta acele Londra'ya gitmek istediğini söyleyin. Mümkünse şimdi bize hava meydanı etrafında sığınacak bir yer temin etsin. Meselâ civar çiftliklerin birinde samanlık, ahır gibi bir yer. Geceden istifade, oraya kapağı atalım. Sonra uçağa nasıl gireceğimizi plânlaştırırız.

Smutny, numaraları çevirmiye başladı. Âhizeyi kulağına götürdü.

— Alo!.. Neresi?..

Dinledi. Karşıdan cevap geldi. Konuşmıya başladılar. Horovska ile Nicholas kulak kabarttılar. Hiçbir şey çıkaramadılar. Ne acayip sözler sarfediyordu! Bazan, nakledilecek mallardan bahsediyordu. Bazan kamyonların gelemiyeceğini, yolların kapalı olduğunu söylüyordu. Dört, beş dakika sonra mükâleme bitti. Smutny telefonu kapadı. Gülümsiyerek Horovska'ya yaklaştı:

— Vaziyet fena değil. Lutonsky isminde bir arkadaşla konuştum. Hava meydanı civarında bir otelin sahibidir. Ufak bir otel. Jirka'ya gidecek. Konuşacak. Yarım saat sonra bana telefon edecek...

Horovska, sırtının, kaba etlerinin ağrısından yerinde oturamıyordu. Smutny alâkadar oldu:

— Sıcak bir banyo yapın. Bende yara melhemleri var. Birini kullanın. Birkaç saat içinde ferahlarsınız...

Fedora, Smutny'ye teşekkür edip banyoya girdi.

Bu arada Nicholas'la Smutny karşılıklı oturup bol bol konuştular. Memleketin kötü durumu hakkında dertleştiler. İkisinin de idealleri aynı, düşünceleri aynıydı.

Yarım saat sonra Fedora çıktı. Tekrar karşılıklı otırdular. Birdenbire telefon çaldı. Smutny âhizeyi aldı:

— Alo!... Evet ... Tamam.... Peki....

Telefonu kapadı. Gülümsedi:

— Lutonsky ile görüştüm. Jirka'yı bulmuş. Vaziyeti anlatmış. Jirka sizi yarın 13.00 uçağı ile Frankfurt'a göndermek için uğraşıyormuş...

(Devamı gelecek sayıda)

1961'in Güzel Çocukları

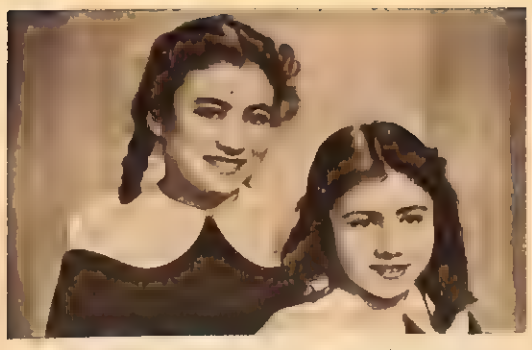

Nur ve Ufuk Boncuk Kardeşler - İSTANBUL

Emel Batırel - İstanbul

K. Tankut Gökçe - İst.

Şebnem Azakan - İst.

B. D. Karadayı - İstanbul

Teni Çelikel - İstanbul

Cüneyt Ergenekon - İzmir

Şule Ronay - İstanbul

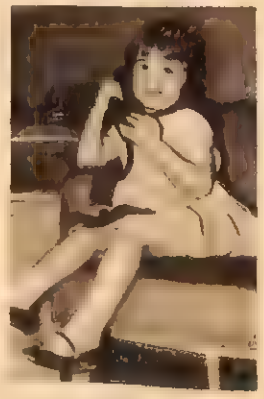

Zerrin Toros - İstanbul

Gülcan Bekret - İstanbul

Handan Girgin - İstanbul

LONDRA MUHABİRİMİZ EDİBE DOLU GÖNDERİYOR

J. Cavanagh ve C. Creed'in

Hayat OKUYUCULARINA
HAYAT BİLGİSİ

PRATİK TAVSİYELER

- Çok soğuk ve karlı havalarda kalın yünlü çorapları her gün değiştirmek lâzımdır ki, ayaklar adamakıllı ısınabilsin.
- Cilâ bezlerini, zamanla ve hava temasiyle sertleşmemesi için, kapalı bir teneke kutuda saklayın.
- Masa örtüsünün üzerine kazara dökülen sigara küllerini almak için en iyi şekil, hafifçe ıslatılmış parmak uçları ile bunları bir kaba toplamaktır.

İLK YARDIM SÖZLÜĞÜ

PİŞİKLER: Bir nevi küçük cilt tezahürü sayılan pişikleri önlemek için ağır ve dalan kumaşlar giymekten kaçınmak lâzımdır. Sık sık yıkanınız. Yıkandıktan sonra pişik olan yerlere talk sürünüz. Bebekler için muşamba kullanınız. Kundakları yıkadıktan sonra iki litre suya yarım fincan sirke karıştırıp kundağı bununla çalkalayın. Islanan çocuk bezlerini hemen değiştirin. Pişik yeri sabun tahriş ediyorsa, madenî bir yağ sürün. Yağ ve talk sürüldüğü halde, yani bütün tavsiyeleri yaptıktan sonra pişik devam ediyorsa bir doktora gösterin. Pişiğin bir hastalık tezahürü olması ihtimali de vardır. Pişiklere karşı kullanılmak üzere bazı hazır ilâçlar da satılır. Ama en iyisi yine yukarki tavsiyeleri tatbik etmektir. Bunlardan bir fayda görülmediği takdirde, bir hekimin fikrini aldıktan sonra bu gibi ilâçlar kullanılabilir.

Hiçbir şeyi ciddiye almıyorsanız, dikkatli olun, zira ciddî şeyler de sizi hiçe sayabilir. **G. THIBON**

İmkânsızlıklara ne kadar az inanırsanız, o kadar çok iş görebilirsiniz. **MALESHERBES**

Her zaman her istediğini yapan, yapması gerekeni pek nadir yapar. **FENELON**

lkbahar Koleksiyonlarından

C

D

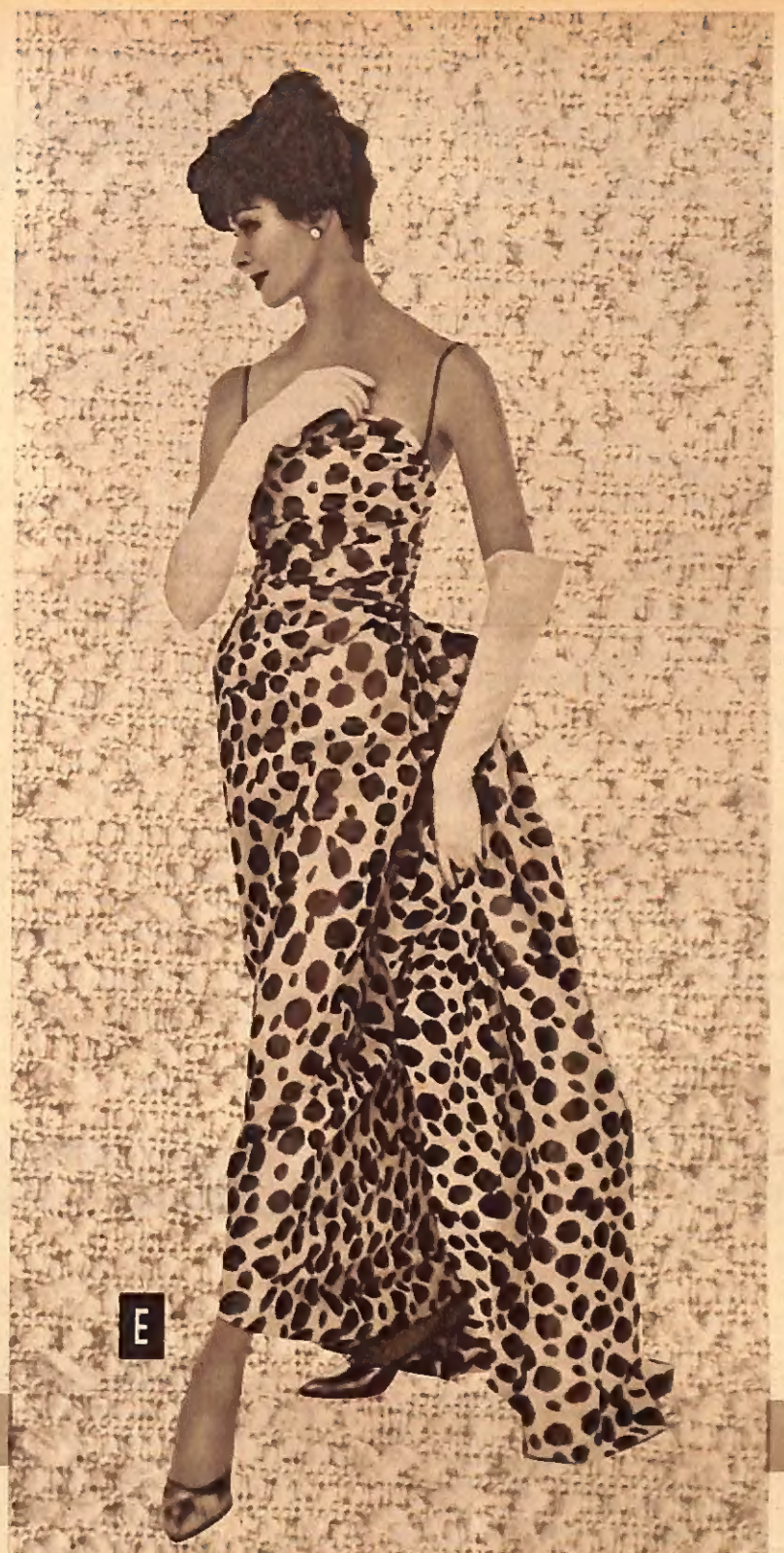

E

A CAVANAGH — Bütün ilkbahar ve yazın serin günlerinde giyilebilen bu ufak yakalı, robalı, arkası bol ve dirseğe kadar kollu pardesü beyaz tüviddendir.

B C. CREED — Lâcivert yünlü krepten geniş yakalı bu düz tayyörün geniş yakasının altından beyaz bîûzun kumaşından oldukça enli bir kravat çıkmaktadır...

C CAVANAGH — Eteği büzgülü ve ceketinin arkası geniş sarı tüvidden yapılmış olan bu tayyör, bilhassa minyon vücutları epey topluca göstermektedir.

D C. CREED — Ufak şal yakalı bu beyaz tüvid mantonun belden başlıyan geniş pliləri etek kısmına zenginlik vermektedir. Mantonun içinde aynı kumaştan dar bir etek ve emprime bir de bîûz giyilmektedir.

E CAVANAGH — Beyaz üzerine siyah benekli ipek faydan drapeli dekolte gece elbisesi. Hem esmerlere, hem sarışınlara uyan rengi, en güzel tarafıdır.

LTLERİN TEMİZLİĞİ Cildin güzelliği için en baş şart nizliktir. Ciltte bazı sivilce ve kızarıkar olur. Şayet yağlı bir cildiniz varsa, le bir terkip yapıp bir şişeye koyun: gr. kôfuru, 50 gr. gliserin, biraz da onya. Bununla akşamları yatmadan el boyun ve ellerinizdeki pürtükleri si- Eğer cildiniz kuru ise bu terkibin ye- yağlı bir krem kullanabilirsiniz. Maj yapıyorsanız, pudra altına yağsız krem kullanmanız daha doğru olur. a cilt bakımından her şeyden önce nizliğin şart olduğunu hiçbir zaman nızdan çıkarmamanız lâzımdır.

KIZARTMALAR **Kızartmalarda kızartılacak şeye göre tavanın derinliğini ve büyüklüğünü ayarlamak lâzımdır. Yağın eritilmesi de uzun sürmeli, yağ iyice kızıncıya kadar beklemelidir. Kızgın yağ kaynar sudan daha sıcak olacağı için kızartılan maddenin pişmesi; haşlanmışa nazaran daha çabuk olur. Ocağın ateşi harlı olursa, tava daha içine yağ konmadan ısınır. Yağın erimesi de ona göre çabuk olur. Kızartılacak maddeye göre, biraz fazlaca yağ kullanmak, yahut yağı az tutmak lâzımdır. Umumiyetle ağır ateşte kızartılanlar ağır olur...**

Kristof Kolomb bunu bilseydi

Meşhur yumurta oyununu başka türlü yapardı. İş gayet basit: Yumurtayı iyice sallayın, akı ve sarısı birbirine karışsın. Ondan sonra düz bir yere diklemesine koyun. Karışmış olan iç dibe oturur, yumurta öyle durur...

YILDIZINIZ DİYOR Kİ

16 martan 22 marta kadar : Doğduğunuz burcu bularak kendi falınızı okuyabilirsiniz.

KOÇ BURCU
21 MART - 20 NİSAN

Bu hafta bir ziyarete gideceksiniz. Hiç ummadığınız bir insanla gittiğiniz yerde karşı karşıya geleceksiniz. Bu karşılaşma çok faydalı işlere yol açabilir. Yalnız hiç lüzumsuz lâkırdı etmeyin.

BOĞA BURCU
21 NİSAN - 21 MAYIS

Çok mühim kararlar vermek zorundasınız. Önünüzde birkaç yol var. Hangisini seçeceğinizi bilemiyorsunuz. Yıldızınız ilk düşündüğünüz yolu seçmenizi tavsiye ediyor. Sizin için doğrusu bu.

İKİZLER BURCU
22 MAYIS - 20 HAZİRAN

Yaşadığınız muhitte sizin hakkınızda türlü dedikodular yapan bir insan var. Bu dedikoduların tesiriyle sizce değeri olan bir kimse de hakkınızda yanlış hüküm vermek üzeredir, bilin.

YENGEÇ BURCU
21 HAZİRAN - 22 TEMMUZ

Şansı bu kadar açık insan zor bulunur. Durumunuzu başkalarınki ile mukayese ederseniz, şimdiye kadar geçen hayatınızın çok memnuniyet verici olduğunu göreceksiniz, daha da iyi olacak.

ASLAN BURCU
23 TEMMUZ - 22 AĞUSTOS

Malî durumunuzda bir müddet daha değişme beklemeyin. Hattâ önümüzdeki günlerde bir miktar masrafınız olacak. Zaruri olan bu masrafın karşılığı hiç beklemediğiniz bir yerden çıkacak.

BAŞAK BURCU
23 AĞUSTOS - 22 EYLÜL

Bedbin oluyorsunuz. Karşılaştığınız zorluklar sizi çok çabuk yıldırıyor. Bütün başarısızlığınızın sebebini burada arayın. Neptun gezegeni size gayret aşılamağa başladı. Biraz da siz çalışın.

TERAZİ BURCU
23 EYLÜL - 22 EKİM

Gönül işleriniz yolunda gibi görünüyor. Yakında bir engele raslıyacaksınız. Sakın yalmayın. Kendinize olan itimadınızı kaybetmezseniz bu engeli hemen yenersiniz. Atılgan olun, cesaret gösterin.

AKREP BURCU
23 EKİM - 21 KASIM

Bu hafta içinde size güzel bir hediye görünüyor. Sizi hatırlıyanları unutmayın, bazan küçücük bir hediye veya söz insana büyük şeyler kazandırabilir. Bu noktayı hep aklınızda tutarak davranın.

YAY BURCU
22 KASIM - 20 ARALIK

Burcunuz, Koç Burcu ile karşı karşıya gelmiş durumda. Şu sırada Koç Burcuna bağlı kimselerle sık sık görüşünüz, onların faydalanacağı fırsatlardan siz de faydalanınız. Şanslarınız bir.

OĞLAK BURCU
21 ARALIK - 19 OCAK

Sizin için önemli olan bir işi hallettiğinizi zannediyorsunuz. Ama o iş daha hallolmadı. Büsbütün başka bir safhaya girmiş. Merkür gezegeni yıldızınıza karşı pek kuvvetli bir engeldir.

KOVA BURCU
20 OCAK - 18 ŞUBAT

Hiç ince düşünmeyin. Bundan daha müsait zaman olmaz. Fikrinizi hemen gerçekleştirmeğe girişirseniz, yıldızınızın da yardımını görürsünüz. Şimdi en müsait zaman. Hemen harekete geçin.

BALIK BURCU
19 ŞUBAT - 20 MART

Çok para harcıyorsunuz. Para işleriniz zaten bozuk. Ama alıştığınız hayat tarzından en ufak şey bile feda etmek istemiyorsunuz. Biraz ekonomi yapmanız şart. Yoksa malî durumunuz sarsılır.

OKUYUCU MEKTUPLARI

Malatyadan Aysun T. M. Barlas'a:

Şimdiye kadar Hayat'ın sinema albümünden üç nüsha çıktı. Birinci ve ikinci nüshalardan pek az mevcuttur. Üçüncü sayısı tamamiyle satılmıştır. Cildi yapılmadı. Sahifelerimiz arttığı zaman Hayat mecmuasından daha ziyade memnun kalacaksınız.

■

İstanbuldan O. Ö. ye:

Cavit ve Cavidan isimleri Farsçadır. «Daimî, bakî» anlamına gelir.

■

İzmirden Bayan Oya Engin'e:

Oya, bildiğiniz gayet ince dantel, engin uçsuz bucaksız genişlik, mehtap da ay ışığı demektir.

■

Ispartadan Bay M. H. K. ya:

Ruhu, maddi bir insan olarak düşünürseniz, vücutla kaim bir görünmez varlıktır. İnsan ölünce ruh da ölür. Geriye kalan bir hâtıradır, bıraktığı izlerdir. Âdem ve Havva'dan türedikleri halde sonradan keşfolunan Amerika kıtasında insanların bulunması keyfiyetinin izahı basittir. Amerika şimalden Asyaya bağlı idi.

■

1961 in Güzel Çocukları müsabakası hakkında:

Okuyucularımız iki ay içinde 2500 resim göndermiş bulunuyorlar. Bu resimlerin içinden kur'a ile çıkanları neşrediyoruz. Her gelen resmi basmak mümkün olamıyor. Kıymetli anne ve babaların bu noktaya dikkat etmelerini rica ederiz.

GÜMÜŞ ANAHTAR Galatasaray Lisesi ilk kısmında sınıfların en başarılı öğrencilerine törenle birer gümüş anahtar verilir. Dört yıl gümüş anahtar alan öğrenci beşinci yıl da aynı başarıyı gösterirse altın anahtara hak kazanır. Her yıl tekrarlanan ananevi anahtar dağıtımı töreni geçenlerde Taksim Belediye Gazinosunda yapıldı. Yukardaki fotoğrafta Okul Yardımlaşma Derneği Başkanı Dr. Salâhattin Topay, beşinci sınıfın başarılı öğrencisi Levent Argönül'e dördüncü gümüş anahtarı verirken görülüyor. Arka plânda Galatasaray Lisesi Müdürü Ali Teoman, ilk kısım müdürü İbrahim Uygur ve Müdür Yardımcısı Sıtkı Akalın görülmektedir.

Yassıvirandan Bay Erkan Yücesoy'a:

Arkadaşımızın «Evlenmek için evlenmemeli» sözünün anlamı herhalde «Evlenmiş olmak için evlenmemeli» dir. Yani evlenme lüzumunu hakikaten hissetmeli ve ona göre davranmalı.

Bafradan Bay İsmail Toprak'a:

Ezan saatlerinin bugün kullandığımız saatle kaça geldiğini gündelik gazeteler ve takvimler yazıyor. Oradan öğrenebilirsiniz. Yassıada İstanbulda, Adalar ilçesine bağlı bir küçük adadır.

■

Bigadan B. H. G. ye:

1943 senesinde Kurban Bayramı 8 aralık çarşamba gününe raslamıştır. Bayramın dördüncü gününde doğduğunuza göre doğum tarihiniz «11 aralık 1943 cumartesi» dir.

■

Kargıdan Bayan İnci Bolcan'a:

1946 yılında 26 mayıs pazar gününe raslamıştır.

■

Sökeden Bay C. P. ye:

Ehemmiyetsiz sebepler yüzünden bir yuva yıkmak doğru değildir. Mahkeme bugüne kadar en doğru kararı vermiştir. Barıştınızsa artık büyüklerin fuzuli müdahalelerine meydan vermeyiniz.

YENİ ÇIKAN KİTAPLAR

VARLIK YILLIĞI — 1960 yılının edebî hâdiseleri, kitaplar, şiirler, hikâyeler. Varlık Yayınları, İstanbul. 576 sahife, 8 lira.

YENİ KANUNLARIMIZ — 27 mayıs 1960 tan 19 aralık 1960 a kadar çıkıp yürürlüğe giren 160 yeni kanun. Güney Yayınları, Ankara, 216 sahife, 7,5 lira.

İL İDARESİ KANUNU — Ve buna ait seçilmiş kanunlar külliyatı. Hazırlıyan: Kâzım Pamuk, Kaymakam, Bozkır - Konya. 324 sahife, 12,5 lira.

İNGİLİZ İDARESİNDE KIBRIS — 1878 - 1960; Statü ve Anayasa meseleleri. Hazırlıyan: Ahmet Gazioğlu. Cilt I. Lefkoşe, Kıbrıs. Fiatı Türkiyede 12 lira.

BİLMECE

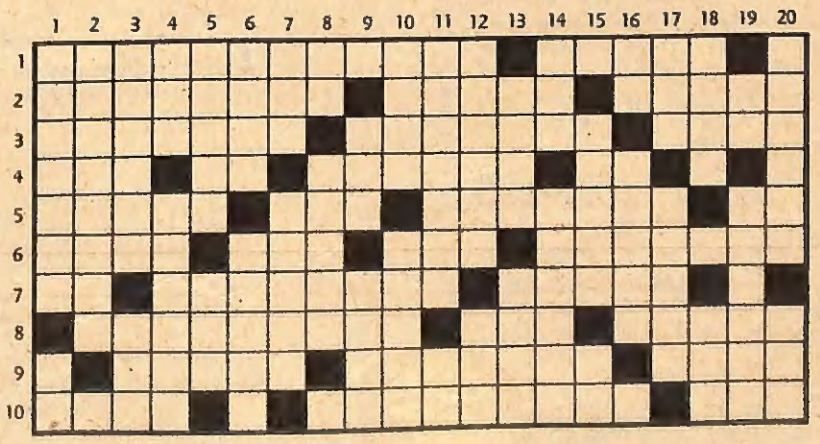

SOLDAN SAĞA: 1: Kristof Kolomb'un keşfettiği karanın bir kısmı — Âmirler. 2: Seyis — Kâtibi adil — Tersi ağacın en tepedeki dalları. 3: Gümrüğün eski adı — Asillik — Ayakkabı yüzü. 4: Hazreti Muhammed'in damadı — Hicap — Gazete veya dergide çıkan yazı — Beyaz. 5: Kafatasımızın içinde bulunan — Adale — Sağlamlık — Bir harfin okunuşu. 6: Gaye — Donuk renkte — Lezzet — Eşeğin sevimli yavruları. 7: Bir harfin okunuşu — Ek olarak — Bir bina veya diğer eşyayı gösteren küçücük model. 8: Kümes hayvanlarını kovalamak — İnce, zarif boyun veya omuz atkısı — Gaziantep'e bağlı bir ilçe. 9: Kayseriye komşu bir ilimiz — Geçme, bulaşma — Çin verniği ile sıvanıp cilâlanmış. 10: Zekâsı kıt — Memleketimizdeki gagası uzunca ve sivri deniz kuşlarından — Yokun aksi.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1: Acayiplik — Nota. 2: Kızgın demirle kumaşların buruşuğunu düzeltmek. 3: Alın — Hararet. 4: Birçok Arapça isimlerin başında kullanılan bir takı — Bağlı. 5: Bir erkek ismi — Yanardağının püskürttüğü. 6: İrat — Manda yavrusu. 7: Tersi bütün — Elçilik hademesi. 8: Genişlik — Yas. 9: Eski dilde ahali anlamına gelir — Kasavet. 10: Öküzün eşi — Postu çizgili kedi. 11: Çok büyük — Eski Tanrılardan. 12: Hareketsizlik — Tersi yedi delikli uzvumuz. 13: Sonsuzluk — Hamurun ekşi özü. 14: İdrarda bulunur — Soyluluk. 15: Şahit — Uzak işareti. 16: Yama — Hayvanlara yedirilir. 17: Bir millet — Azat, paydos. 18: Dört ırktan biri — Yanardağların ağzından fışkırıp ateş seli halinde akan erimiş madde. 19: Rey — Fevkalâde güzel. 20: İstanbulun ilçelerinden — Kış bahçesi.

GEÇEN HAFTAKİ BİLMECENİN ÇÖZÜMÜ

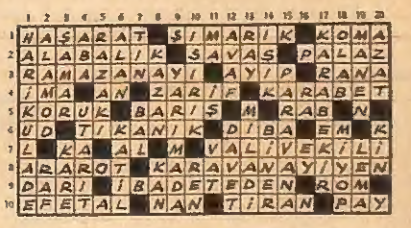

Karikatür

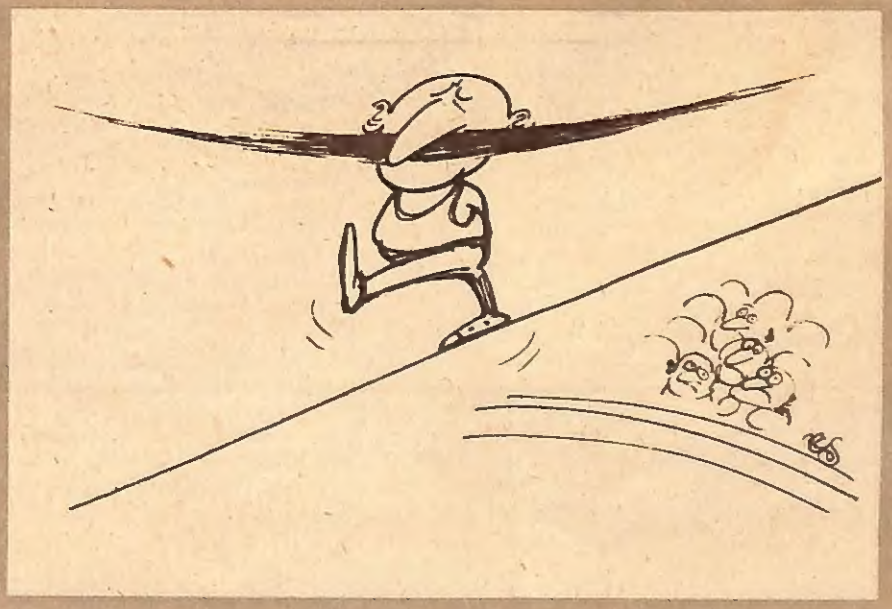

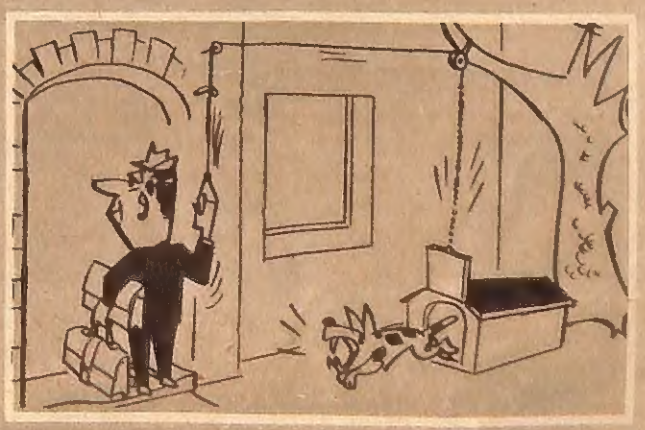

A - 297 Reklâm Moran

Eski ramazanlarda bir köy iftarı

M. Aslier

Sayın Dost ve Müşterilerimizin Bayramını
Sıhhat ve Neş'e içinde geçirmesini dileriz.

UFA NEBATİ MARGARİNİ